

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA ZDRAVOTNICKÝCH STUDIÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2016

Barbora Dočkalová

FAKULTA ZDRAVOTNICKÝCH STUDIÍ

Studijní program: Porodní asistence B5349

Barbora Dočkalová

Studijní obor: Porodní asistentka 5341R007

VLIV PROSTITUCE NA ŽIVOT ŽENY

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Lucie Kašová

PLZEŇ 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a všechny použité prameny jsem uvedla v seznamu použitých zdrojů.

V Plzni dne 30.3.2016

.....

vlastnoruční podpis

Poděkování

Mé poděkování patří Mgr. Lucii Kašové za odborné vedení práce, ochotu a cenné rady. Dále děkuji Mgr. Kláře Vožechové za nekonečnou trpělivost a psychickou podporu.

Anotace

Příjmení a jméno: Barbora Dočkalová

Katedra: Ošetřovatelství a porodní asistence

Název práce: Vliv prostituce na život ženy

Vedoucí práce: Mgr. Lucie Kašová

Počet stran – číslované: 60

Počet stran – nečíslované: 9

Počet příloh: 1

Počet titulů použité literatury: 34

Klíčová slova: prostituce - život ženy - předsudky - historie prostituce - společnost - nevládní instituce - motivace k prostituci - porodní asistentka - formy prostituce

Souhrn:

Tato bakalářská práce pojednává o prostituci a jejím vlivu na život ženy, a to ze subjektivního úhlu pohledu bývalých sexuálních pracovníků. V teoretické části práce popisují význam pojmu prostituce, historii prostituce, pohled společnosti na tento sociální jev, formy prostituce, legislativní rámec, motivaci k prostituci, její následky i některé nevládní organizace, které se prostitucí zabývají. Zmiňují i roli porodní asistentky v péči o ženu, která má zkušenost s prostitucí. V praktické části práce pak pomocí kvalitativního šetření prezentují dvě kazuistiky žen, které se v minulosti živily nabízením placených sexuálních služeb. Cílem mojí práce je odhalit vliv prostituce na život ženy.

Annotation

Surname and name: Barbora Dočkalová

Department: Nursing and Midwifery

Title of thesis: Effect of prostitution on a women's life

Consultant: Mgr. Lucie Kašová

Number of pages – numbered: 60

Number of pages – unnumbered : 9

Number of appendices: 1

Number of literature items used: 34

Keywords: prostitution - life of woman- prejudice - history of prostitution - society - non-governmental organization - motivation to prostitution - midwife - types of prostitution

Summary:

This bachelor thesyes dealing with problem of prostitution and its influence on women life is based on experience of ex-sexual workers. Theoretical part describes the meaning of term prostitution, its history, forms, attitude of society and government as well as the reasons to became a prostitute, its consequences and non-governmental organizations dealing with this problem. I also take a look on the role of midwife, dealing with these women. Second part of my work is focused on presentation of two women, who used to work as prostitutes. The main goal of this work is finding out how the prostitution affects the life of women.

OBSAH

ÚVOD.....	9
TEORETICKÁ ČÁST	11
1 PROSTITUCE	11
1.1 Prostituce jako pojem.....	11
1.2 Pohled společnosti na prostituci.....	12
1.3 Formy prostituce	14
1.3.1 Teorie vzniku prostituce	14
1.3.2 Prostituce podle prostředí, kde je poskytována	15
1.3.3 Ženská, mužská a dětská prostituce.....	16
1.4 Historie prostituce.....	17
1.4.1 Z dějin trestu smrti.....	21
2 SOUČASNÁ SITUACE V ČR.....	22
2.1 Právní aspekty prostituce	22
2.2 Legislativní přístupy k prostituci	23
2.3 Státní orgány a nevládní instituce zabývající se prostitucí	25
2.3.1 ROZKOŠ bez RIZIKA	25
2.3.2 Ulice	26
2.3.3 La Strada.....	26
2.3.4 Projekt Šance	26
2.3.5 Charita	27
2.4 Světový den práv sexuálních pracovníků.....	27
3 PROSTITUCE JAKO SOCIÁLNÍ PROBLÉM	28
3.1 Motivace k prostituci	28
3.2 Následky prostituce.....	29
3.2.1 Zdravotní	29
3.2.2 Psychologické.....	31
3.2.3 Sociální	32
3.3 Prevence.....	33
3.4 Role porodní asistentky v péči o sexuální pracovníky.....	35
3.5 Ukončení kariéry prostitutky	36
PRAKTICKÁ ČÁST	38
4 METODIKA PRÁCE	38
4.1 Formulace problému	38
4.2 Cíl výzkumu.....	38
4.2.1 Dílčí cíle	39

4.3	Výzkumné otázky	39
4.4	Druh výzkumu a výběr metodiky	39
4.5	Výběr respondentek	40
4.6	Organizace výzkumu	40
5	ZPRACOVÁNÍ VÝZKUMU	42
5.1	Rozhovor č. 1	42
5.1.1	Souhrn.....	48
5.1.2	Mezi řádky	48
5.2	Rozhovor č. 2	49
5.2.1	Souhrn.....	54
5.2.2	Mezi řádky	54
5.3	Výsledky a jejich interpretace.....	54
5.3.1	Vztahy v rodině	55
5.3.2	Motivace	55
5.3.3	Život v době kariéry v sexbyznysu.....	55
5.3.4	Ukončení prostituce.....	56
5.3.5	Současný život.....	56
5.3.6	Pohled na prostituci	57
	DISKUZE.....	58
	ZÁVĚR.....	63
	PRAMENY.....	64
	SEZNAM PŘÍLOH	67
	PŘÍLOHA Č. 1 - INFORMOVANÝ SOUHLAS S ROZHOVOREM.....	68

ÚVOD

Prostituce je pojem, se kterým se v nějaké jeho podobě setkáváme každý den našeho života. Články v novinách a časopisech, reportáže ve zprávách, diskuze na internetu, filmy, beletrie, obrazy, výroční zprávy organizací, navrhované novely zákonů, programy ministerstev, výuka sexuální nebo rodinné výchovy, ale i bary, hotely, rozlučky se svobodou a krajnice vozovek. To je jen část z dlouhého výčtu možností, kde všude můžeme na prostituci narazit. Přesto tento jev stále zcela nechápeme. Je toho ještě hodně, co je potřeba o prostituci zjistit, abychom jí plně porozuměli a dokázali s ní efektivně a bez rozpaků zacházet.

Většina literatury se shoduje, že se jedná o sociálně patologický jev. Byly popsány různé motivace, které k prostituci vedou. Známe některé její důsledky. Existují programy primární prevence, které mají za úkol zajistit, aby prostitutek nepřibývalo. Máme i programy terciární prevence, aby sexuální pracovnice měly možnost této práce zanechat a vydat se jiným směrem. Existují i podpůrné programy, aby takové ženy vedly kvalitnější život, i když u své práce zůstanou. Je tolik možností, že se to může zdát dostačující. Přesto ale pokud se s prostitutkou setkáme osobně, najednou jsme rozpačití, nevíme, jak k ní přistupovat, jak se k ní chovat, co od ní čekat. Často se v nás perou naučené předsudky, které nám říkají "ruce pryč, je to zkažená holka, prolezlá chorobami", a touha začít se vyptávat na detaily nám neznámého světa.

Dokonce i česká legislativa se v rozpacích odvrací od tématu prostituce a nijak se k ní nevyjadřuje. To znamená, že prostituce sama o sobě není ilegální. Zákonem jsou ošetřené jen některé jevy, které s prostitucí mohou souviset, kupříkladu kuplířství nebo šíření pohlavních nemocí. A tak se dostáváme do situace, kdy neexistuje registr prostitutek, tedy nemáme k dispozici plnohodnotné statistické údaje (jako jsou například počet prostitutek a místo jejich působení), neexistuje povinnost pravidelných lékařských prohlídek a testování na pohlavně přenosné choroby či povinnost odvádět z prostituce daně. Zároveň absence prostituce jako pojmu v zákoně je další z mnoha aspektů, které v nás vzbuzují nejistotu, jak se k tématu postavit, a nejistota dává prostor předsudkům, marginalizaci, viktimizaci a sociální exkluzi.

Porodní asistentky se ve své práci, ať už na porodních sálech nebo v ambulancích obvodních gynekologů, setkávají a i nadále budou setkávat se ženami, které s prostitucí mají nějakou zkušenost. Domnívám se, že porodní asistentka (případně všeobecná sestra)

hraje v takové chvíli stěžejní roli. Je to právě ona, kdo by měl dokázat se ženou otevřeně komunikovat, navodit bezpečnou a důvěrnou atmosféru, přijmout ženu takovou, jaká je, a neodradit ji svým chováním například od další preventivní prohlídky. Pokud je porodní asistentka rozpačitá, nedokáže se takové klientce podívat při komunikaci do očí, nebo se naopak přehnaně vyptává na záležitosti spojené s prostitucí a nezajímá se o ženu jako takovou, snadno v klientce vzbudí stud, obavy nebo jiné nepříjemné pocity. Krajním případem pak může být porodní asistentka zatížená předsudky, která s klientkou zachází odměřeně, pohrdavě nebo dokonce agresivně. Říkáme si, že jsme profesionální, že by se nám tohle stát nemělo, ale je pravdou, že pokud nemáme dostatek informací, nadhled a zároveň také sebevědomí, můžeme snadno sklouznout k nevhodnému chování. Nepříjemným důsledkem pak může být například to, že žena v lepším případě změní gynekologa, v horším případě přestane chodit na preventivní prohlídky, aby se vyhnula pohrdavému přijetí. V případě, že se s takovou klientkou setká porodní asistentka při porodu, může naše nevhodné přístupování ke klientce vyústit v mnohem závažnější důsledky. Totéž platí při péči o nedětku, kdy je hlavním úkolem matky navázat vztah se svým dítětem.

Proto bych touto prací ráda nastínila téma prostituce z dalšího úhlu pohledu, o kterém se nemluví zdaleka tak často, jako například o zdravotních důsledcích prostituce. Ve své bakalářské práci nejprve zmíním, co je prostituce, jak se na ni dívá společnost a jak lze prostituci kategorizovat. Krátce popíši historii prostituce, zmíním současnou situaci v České republice a přiblížím motivace, následky a možnosti ukončení kariéry v placených sexuálních službách. Cílem mé práce je odhalit za pomoci dvou respondentek, jak bývalé prostitutky subjektivně vnímají vliv dřívějšího povolání na svůj život.

TEORETICKÁ ČÁST

1 PROSTITUCE

1.1 Prostituce jako pojem

Výraz prostituce vychází z latinského prostituere nebo prostituo, to znamená veřejně vystavit, dát na odiv. Tento výraz se jako označení vydělávání peněz prostřednictvím sexu začal používat v pozdním středověku, čeština ho přejala ve druhé polovině 19. století (Vaníčková, 2007, s. 9).

Český jazyk má pro prostitutku mnoho označení, některá jsou přejatá z jiných jazyků, některá jsou ryze česká, např. hétera, konkubína, loreta, kurtizána, metresa, frejířka, šlapka, děvka, nevěstka... I to napovídá, že se jedná o dobře známé řemeslo s dlouhou historií, vzbuzující emoce a představivost.

Každý z nás už slovo prostituce někdy slyšel, snad každý z nás má jasnou představu o tom, co je obsahem tohoto pojmu, tyto naše představy se ale u každého z nás liší, někdy nepatrně, někdy markantně. Podobné je to i s definicí, neexistuje žádná celosvětově uznávaná konkrétní definice prostituce, ačkoliv se jedná o rozšířený jev provázející lidstvo snad celou jeho historií. Co autor, to jiná definice.

Mitlöchner (1999, s. 87) prostituci definuje jako chování spočívající v poskytování sexu za peníze a jinou odměnu, jakou jsou třeba dárky, protekce a protislužby. Podle Chmelíka (2003, s. 17) jde o specifický druh podnikání, jehož smyslem je poskytovat ukájení pohlavního pudu (jakoukoliv formou) za úplatu, která nemusí být nutně finanční. Rovněž považuje prostituci za oázu svobody, kde může muž realizovat své promiskuitní tendence a uspokojovat své sexuální potřeby bez trvalých závazků. Žena za své služby dostane zapláceno a tím obchod končí.

Podle návrhu zastupitelstva hlavního města Prahy na vydání zákona o regulaci prostituce se provozováním prostituce rozumí *dobrovolné poskytování sexuálních služeb včetně jejich nabízení za úplatu fyzickou osobou směřujících k uspokojování sexuálních potřeb, pokud splňuje znaky podnikání, podle jiného právního předpisu* (Zastupitelstvo hlavního města Prahy, 2013, §2). Hartl, Hartlová (2010) definují prostituci jako heterosexuální nebo homosexuální styk, který je vykonáván za účelem finančního nebo materiálního zisku.

Definice prostituce najdeme v literatuře, ať už české nebo zahraniční, mnoho. Mnou uvedené definice spojuje myšlenka poskytování sexuálních služeb za odměnu, což je vlastně hlavní rys prostituce. Jednotlivé definice se ale rozcházejí v tom, co vlastně znamená sexuální služba, i v tom, jakou formu by měla mít odměna. Sexuální služba může znamenat soulož, jinou formu pohlavního styku, ale i sex po telefonu nebo přes internet (např. formou chatu), odměna pak může být peněžitá, nebo ve formě protekce, protislužby, dárku apod. Prostituci bychom rovněž neměli zaměňovat s promiskuitou, ta není provázána úplatou za sex. Tyto dva fenomény spolu ale mohou souviset např. jako motivace k zahájení prostituce.

V různých světových jazycích se setkáváme s provázaností, např. pokud jde o označení veřejného domu: francouzsky *borde*, italsky *bordello*, sasky *borda*, anglicky *brothel*, česky *bordel* (Vaníčková, 2007, s. 18). Je paradoxem, že budu-li bez znalosti místní řeči hledat kupříkladu obchod s potravinami, bude to složitější, než objevit v cizí zemi nevěstinec. Dokonce i slovo pornografie vychází z řeckého *porne*, děvka.

1.2 Pohled společnosti na prostituci

Každý den otevřeme noviny, zapneme televizi, nebo se jen podíváme z okénka auta cestou do práce a vidíme je. Prostituce, prostitutky, inzeráty na sexuální služby, návrhy zákonů, rozhovory o pohlavně přenosných chorobách, nové statistiky o počtu nakažených HIV v České republice... Na každém kroku se setkáváme s něčím, co přímo nebo nepřímo souvisí s prostitucí. Naše názory jsou často ovlivněny středověkým pohledem, kdy byla prostituce marginalizována, převážně díky křesťanství, ale také i pro strach z šíření pohlavních nemocí. Dřívější regulační zákony nařizovaly prostitutkám např. vycházet za soumraku, nosit oděv určité barvy nebo jiné označení - červenou čapku, závoj apod. (Vaníčková, 2007, s. 9). Taková stigmatizace v nás zůstala hluboce zakořeněná. Slyšet od někoho kupříkladu: "Jsi oblečená jako šlapka" je pro nás jasně negativní znamení. Z povolání se stalo pejorativní označení žen, které mají oblečení, vystupování nebo chování, které podle vžitých předsudků spojujeme s lehkými ženami.

Dá se tedy říci, že prostitutky jsou jistou sociální subkulturou, jsou vyloučené ze společnosti, ačkoliv od ní nemohou být nikdy úplně odděleny. Jsou kolem nás, chodí do stejných obchodů, žijí ve stejných ulicích, domech, a přesto jsou nám vzdáleny, nechápeme je. Tohle všechno zanechává na osobnosti takové ženy stigma. Lidé často úplně nerozumí motivacím, důvodům, příčinám. Máme různé představy o tom, jak v sexbyznysu funguje

nabídka a poptávka, jak je to ve skutečnosti s dobrovolností pracovníc (Vaníčková, 2007, s. 10).

Jistá dvojakost našich názorů je spojena i s různými kategoriemi prostitutek. Zatímco hétery a kurtizány byly již v historii oceňovány pro své vzdělání, dovednosti a vystupování, pouliční prostitutky byly ve stejných dobách za hranicí zákona, na sociálním dně společnosti. I dnes se na slečny podél krajnic díváme úplně jinak než na barové tanečnice, luxusní prostitutky doprovázející bohaté muže na dovolených v exotických krajinách, nebo na ty ženy, kterým dnes říkáme zlatokopky.

Často zaměňujeme promiskuitu s prostitucí, počítáme s automatickou ochotou promiskuitních jedinců vydělávat si prostřednictvím sexuálního styku. Díváme se na poskytovatelky placených sexuálních služeb opovrživě, zároveň ale jedním dechem dodáváme, že každý je zodpovědný za svoje sexuální chování. Možná právě tato nejednotnost názorů a definic v nás vzbuzuje jakousi nejistotu a nejistota vede ke stigmatům, viktimizaci, marginalizaci. Máme tendenci hledat oběť a viníka - ať už považujeme prostitutku za oběť zneužívání v dětství, drogové závislosti nebo oplzlých zákazníků, nebo naopak vnímáme prostitutku jako ženu svádějící své mužské oběti a rozvracející rodiny.

Pravdou zůstává, že prostituce naši společnost doprovází po tisíciletí, pokud není tedy stará jako lidstvo samo, jak se často říká. Zmínky o prostituci najdeme nejen v historických pramenech, ale také v bibli a v beletrii. Prostituce se objevuje v povídkách, básních, románech, dokonce i na obrazech. Zde uvádím jen několik málo příkladů, které mě doprovázely přípravou k maturitní zkoušce.

Alexandre Dumas ml., Dáma s kaméliemi

Zpracováno Giuseppem Verdim jako opera La Traviata

Daniel Defoe, Roxana

Emile Zola, Zabiják

Guy de Maupassant, Kulička

Honoré de Balzac, Lesk a bída kurtizán

Viktor Hugo, Ubožáci

Vítězslav Nezval, Manon Lescaut

To je jen hrstka literárních děl, kde narážíme na tematiku prostituce. V literatuře i v našem životě se nejčastěji setkáváme s ženskou prostitucí. To zřejmě souvisí s tím, že ženy a dívky jsou spatřovány na ulicích, v klubech, inzerátech i na internetových stránkách, zatímco muži a chlapci se častěji objevují v pornografickém průmyslu, jimi nabízené prostituční služby jsou v drtivé většině homosexuální, proto je jejich nabídka mnohem diskrétnější. To ovlivnilo povědomí i postoje naší společnosti (Vaníčková, 2007, s. 26).

1.3 Formy prostituce

V dnešní době existuje mnoho typů prostituce, různí autoři dávají důraz na jiný aspekt, podle kterého prostituci dále rozdělují. Protože neexistuje mezinárodně platná definice prostituce, je i její kategorizování otázkou názoru jednotlivých autorů. Podle pohlaví osoby poskytující tuto službu můžeme prostituci rozdělit na ženskou a mužskou, zvláštní kategorií je pak dětská prostituce. Podle věku prostituující osoby rozeznáváme prostituci poskytovanou dětmi, dospělými a seniory. Dále je možno prostituci dělit podle prostředí, kde je poskytována. Rozlišujeme i veřejnou a neveřejnou prostituci, legální (např. v masážních salonech) a nelegální. Prostituci podle způsobu, jakým je poskytována rozděluje Chmelík (2003, s. 33). Prostituce heterosexuální probíhá mezi mužem a ženou, prostituce homosexuální je provozována především chlapci a muži, kteří často nejsou homosexuální orientace, motivace je obvykle výhradně komerční (Kraus, Hroncová, 2007, s. 29).

1.3.1 Teorie vzniku prostituce

Bártlová (1998, s. 53) i Urban a Dubský (2008, s. 132) uvádí rozdělení prostituce podle podmiňujících faktorů jejího vzniku. Podle biologizující teorie je vznik prostitučního chování určen somatickými poruchami (např. hyperfunkce ovarií), tělesnými znaky, zvýšenou vzrušivostí. Prostituci pak připisují především ženám coby protějšek mužské kriminality. Psychologizující teorie určuje jako příčinu prostituce psychologické charakteristiky v oblasti erotiky a sexuality, např. přelétavost. To vychází z empiricky získaných informací o vlastnostech a hodnotové orientaci prostitutek. Vliv může mít i touha po luxusu, dominantní postavení finančního příjmu v žebříčku hodnot, duševní choroba, zkušenost s týráním nebo pohlavním zneužíváním v dětství (to vede ke změně vnímání svého těla a sexuality). Klasické teorie označují prostituci za důsledek nevhodných sociálních podmínek, chudoby, rozvratu rodiny. Dubský a Urban (2008, s. 132) k psychologizující a biologizující teorii dodávají sociologickou, která objasňuje příčiny vzniku sociálních deviací, mezi než je možné zařadit i prostituční chování. Teorie

považuje za příčiny prostituce sociální prostředí, ekonomický status, vliv médií, módy apod. Do příčin podle sociologické teorie spadají i dospívání v kriminálním prostředí, nižší vzdělání, nedostatek peněz, rozvod rodičů.

1.3.2 Prostituce podle prostředí, kde je poskytována

Zřejmě nejkompexnější rozdělení prostituce nabízí Chmelík (2003, s. 33):

Privátní prostituce - takovou formu prostituce poskytuje žena či muž, kteří mají celkem stálou klientelu, reprezentativní vzhled i vystupování, mohou tedy klienta doprovázet i na veřejnosti jako součást jeho společenského života. Klienti takových prostitutek bývají bohatí a vlivní.

Hotelová forma prostituce úzce souvisí s kategorií hotelu, tedy i jeho klientů, poskytovatelka obvykle disponuje dobrým vystupováním a alespoň jedním světovým jazykem. Obvyklou klientelou jsou cizinci. k této formě prostituce často jako zprostředkovatelé přispívají recepční nebo taxikáři.

Bytová prostituce je poměrně častá, jedná se o osoby prostituující ve vlastním bytě. Může souviset s majetkovou trestnou činností, ohrožováním mravní výchovy mládeže a kuplířstvím (pokud je v bytě přítomna třetí osoba).

Barová prostituce je provozována v barech, sex-barech, nočních klubech a dalších erotických podnicích. Prostitutky bývají cizinky, v našem prostředí často Slovenky. Prostitutky mohou činnost vykonávat pod nátlakem, jako oběti obchodu se ženami, vydírání, kuplířství.

Pouliční a silniční prostituce se všeobecně považuje za nejvíc problémovou formu. Prostitutky poskytující pouliční formu prostituce mají obvykle nízký intelekt i stupeň vzdělání, pochází ze sociálně vyloučených skupin. V této skupině je největší riziko nákazy pohlavně přenosnými nemocemi, mimo jiné i proto, že prostitutky musí obsloužit mnoho zákazníků za nízké ceny. Pouliční prostituce je spojena s pácháním majetkové trestné činnosti, zároveň jsou ale pouliční prostitutky častými oběťmi násilí a mravnostní kriminality (Urban, Dubský, 2008, s. 133). Častá je souvislost s abusem drog. Prostituci této kategorie nejčastěji provozují cizinky (Slovenky, Ukrajinky, Rumunky) a ženy romské národnosti (Žáková, 2015).

1.3.3 Ženská, mužská a dětská prostituce

Ženská prostituce je nejznámější, nejčastější formou prostituce vůbec. Také plně odpovídá představě společnosti o tom, co to prostituce je. Zatímco ostatní typy prostituce jsou více diskrétní, skryté, ženská prostituce je jevem, se kterým se setkáváme denně. Jedná se především o heterosexuální typ, existuje ale i homosexuální. Je možno ji rozdělit podle způsobu, jakým je poskytována, na privátní, hotelovou, bytovou, barovou a pouliční (Chmelík, 2003, 33). Ne vždy se jedná o hlavní pracovní aktivitu poskytovatelek, může jít o tzv. příležitostnou formu, jedná se o všeobecně známý jev, kdy si žena v tíživé finanční situaci (studentka, matka samoživitelka, rozvedená žena) nebo s vyššími nároky na životní styl potřebuje čas od času přivydělat. V denním tisku se setkáváme i se zvláštními typy prostituce, jako jsou tzv. uspávačky, které si na veřejném místě, jako je bar, vyhlédnou oběť, přislíbí sexuální praktiky, tak zákazníka vylákají do soukromí, kde ho uspí a okradou. Trávníčková pak poukazuje i na další typ prostitutek, tzv. kurtizány, které patří do nejluxusnější kategorie prostitutek vůbec, jsou upravené, vzdělané, mají dobré vystupování, jejich klientela je úzká, často mají po delší dobu jednoho klienta. To snižuje riziko nakažení pohlavními nemocemi, zároveň mají takové prostitutky nejvyšší příjmy, a to i v řádu desetitisíců korun (Trávníčková in Sochůrek, 2001).

Mužskou prostituci lze rovněž rozdělit podle věku prostituta nebo podle místa, kde je poskytována. Dominantní roli v této kategorii hraje homosexuální prostituce, kterou provozují převážně chlapci a mladí muži. Prostituty se obvykle stávají muži z nefunkčních nebo neúplných rodin, se zkušeností ústavní výchovy, vazby apod. S nárůstem počtu mužských prostitutů ale klesá jejich věk, uváděný věkový průměr je 17 let (Žáková, 2015). Chlapci bývají častěji lákáni do pornografického průmyslu, typickou životní cestou je oslovení na veřejném místě jako je bazén, nabídka focení aktů, odtud je krůček k natáčení pornografických filmů a odtud mohou chlapci pokračovat na dráhu soukromé prostituce. Mužská prostituce je často spojená s abusem návykových látek a s dalšími závislostmi, např. gamblerstvím (Žáková, 2015). Homosexuální prostituce není ale poskytována výhradně homosexuály.

Je všeobecně známo, že homosexuální styk je rizikovým faktorem nákazy pohlavně přenosnými nemocemi, včetně přenosu HIV/AIDS, proto je homosexuální prostituce z hlediska přenosu takových onemocnění považována za nejrizikovější. Zároveň je nutné si uvědomit, že pokud takovou formu prostituce poskytuje heterosexuální muž, riziko šíření onemocnění se zvětšuje. Homosexuální prostituce je otázkou především větších měst, kde

se snáze zachová diskretnost, anonymita, a gay klubů, kde jsou návštěvníci už jen pro povahu podniku krajně diskretní a přístup do klubu nebývá umožněn všem.

Prostituti nabízející heterosexuální formu prostituce bývají nazýváni gigolové, jedná se o užší skupinu mužských prostitutů, jejich nabídka bývá obsahem inzerce v novinách a časopisech. Transsexuální prostituce je pak zvláštní kategorií (Žáková, 2015).

Dětská prostituce je nepochybně za hranicemi zákona, proto bývá dobře organizována, aby nedošlo k odhalení. Kromě samotného subjektu jsou nezbytně nutní i kuplíři, ať už se jedná o pasáky v pravém smyslu slova, nebo vlastní rodiče či poručníky (Žáková, 2015). Dětská prostituce je situována ve městech, kde je celkově vyšší zastoupení prostituce, je ale mnohem lépe organizována, především s důrazem na anonymitu účastníků.

1.4 Historie prostituce

Asi každý už někdy slyšel, že prostituce je nejstarší řemeslo světa. Tím skutečně nejstarším možná není, ale z historických pramenů vyplývá, že se jedná skutečně o povolání s bohatou a dávnou historií. Nejstarší příběh o prostituci v dějinách najdeme v Gilgamešově eposu, který je starý více než 4000 let, kde je zmiňována prostitutka - kněžka (Ringdal, 2000, s. 12).

V Babylonské říši platil zákon, který nakazoval každé místní ženě se jednou za život vydat do Venušina chrámu. Odtud směla odejít, až když jí některý cizinec dal peníz a obcoval s ní. Údajně se žena musela takto podvolit prvnímu, kdo ji obdaroval, neměla možnost výběru. Žena se pak vrátila domů a byla věrná svému muži, už se nenechala svést. Posvátná prostituce se rozšířila i do mnoha zemí Asie a Afriky. Jako další z historických forem prostituce existovala tzv. pohostinná prostituce, jednalo se vlastně o součást pohostinnosti. Kdo byl pozván do domu, získal stejná práva jako pán domu, s tím bylo spojené i právo obcovat s jeho manželkou. Féničané jako nejvyšší formu pohostinnosti nabízeli panenství své dcery. Forma pohostinné prostituce trvala přibližně do 4. století našeho letopočtu (Vaníčková, 2007, s. 12-13).

Podle řeckého historika Hérodota byla díky prostituci vybudována i Cheopsova pyramida. Ve 12. st. př. n. l. trpěl tehdejší vladař Cheops nedostatkem financí na stavbu pyramidy, proto se rozhodl prodávat svou dceru v nevěstinci. Dcera ale od svých klientů

vyžadovala namísto peněz kamenný blok na stavbu své vlastní pyramidy, ty tak vznikly hned dvě (Duffour in Vaníčková, 2007, s.13).

Uvádí se, že v Indii platila zvyklost, podle které se v určitém věku musela dívka rozhodnout, zda se provdá, nebo oddá volné lásce. Ve druhém případě byla zasvěcena bohu (Chmelík, 2003, s. 56). Posvátná prostituce dosáhla velké obliby i v Řecku. Athénský státník Solón dokonce nechal vybudovat první veřejný dům, z jehož výdělků pak nechal postavit chrám bohyně prostituce, příjmy s nevěstince financovaly i stavbu lodí a zbrojení vojska. V Řecku tedy byla prostituce legální. Kuplířství se oproti tomu trestalo smrtí. Ještě před naším letopočtem tak vznikaly i školy, kde se vyučovalo umění prostituce. Mladé dívky byly zasvěcovány do tajů řemesla starými bývalými prostitutkami, které už o svoji obživu přišly. Prostitutky v antice měly různé úrovně, kategorie. Luxusní variantou byla hétera, ta ovládala nejen erotické umění, ale byla i vzdělaná, uměla tančit, měla hudební nadání a ovládala cizí jazyky. Dnes takové prostitutky známe jako gejši nebo v našich podmínkách jako placený doprovod, eskortní služby, apod. Nižší kategorií byly auletridy, ty obvykle ovládaly nějakou formu umění, hudbu nebo tanec, hrály na slavnostech, bavily obecenstvo. Dnešní obdobou by mohly být např. striptérky v klubech. Další kategorií byly tzv. deiktridy ("výstavní dívky"), ty se od dětství zapojovaly do chodu veřejného domu, vystavovaly se v oknech nebo ve dveřích, běžně měly vlastní děti. V této době byly hétery prestižní záležitostí pro bohaté muže, zatímco pouliční prostituce byla zakázána (Vaníčková, 2007, s. 14-15). Prostituce se od těchto dob tradičně chápe zároveň jako hříšná a zároveň jako způsob upevnění morálky v manželství (Ringdal, 2000, s. 17). A jak uvádí Chmelík (2003, 56) byla v Athénách z prostituce dokonce odváděna daň.

Prostituce provází i mýtus o založení Říma. Pastýř našel dvojčata Romula a Rema, přinesl je své ženě Laurentii. Laurentia si vydělávala jako prostitutka a měla tolik milenců, že jí lidé začali říkat vlčice. Podle mýtu koupila za takto vydělané peníze Palatinus, jeden z římských kopců. Podle římského práva, mohli mít patricijové bezplatný styk svými otrokyněmi, dokonce je mohli i posílat do ulic a přivlastňovat si peníze, které otrokyně vydělaly. Ve 3. století n.l. vytvořil císař Konstantin právní ochranu pro prostitutky a prostitutky. Císař Justinián se dokonce oženil s bývalou prostitutkou Theodorou, ta po jeho boku významně přispěla k zákazu zaměstnávání nezletilých dětí ve veřejných domech (Vaníčková, 2007, s. 16). Uvádí se, že římské vdovy se nechávaly dobrovolně zapisovat do jakési formy registru prostitutek, neboť přijímání pánských návštěv pak pro ně bylo

beztrestné. Nejluxusnější formou prostituce v Římě byla ta homosexuální, nejvyšší cenu měli dovážení mladí otroci.

Ve středověku mělo dominantní vliv na společnost křesťanství, to nabádalo k cudnosti, odříkání, pohlavní zdrženlivosti, potlačování lidské přirozenosti a službě bohu namísto vlastním potřebám. Zpočátku bylo kněžím dovoleno mít manželku, ale museli se zřeknout možnosti mít děti, asketi dokonce považovali ženy za nádoby hříchu. Názor církve se v tomto ohledu vyvíjel postupně až ke slibu celibátu. Ženy, které se těmto požadavkům církve vzpíraly a odmítaly církevní nebo státní kontrolu, byly obviňovány z čarodějnictví a podrobovány právu útrpnému. Nejen prostitutky, ale i léčitelky a bylinkářky tak končily na hranicích. V pozdním středověku byla morálka významně narušena, prostituce vzkvétala. Kněží nedokázali plně dostát slibu askeze, dokonce ani papežský dvůr, kláštery byly podzemními chodbami propojené s nevěstinci. I v této době existovalo několik kategorií prostitutek. Metresy byly milenkami panovníků, smilnice měly svého zaopatřovatele, běžné prostitutky pracovaly v nevěstincích a na ulici.

Francie 11. století byla centrem mravního úpadku, prostituce byla běžná, zákazníci prostitutek byli vojáci, duchovní a údajně nejčastěji studenti. Ve 12. století bylo ve Francii zavedeno opatření, které se v různé míře uplatňuje i dnes, prostituce byla vytlačena do některých ulic nebo čtvrtí, tak vznikla "ulička lásky", prostitutky v dané oblasti vedla abatyše a jednou týdně byly povinně prohlédnuty lékařem. Nemocné prostitutky musely odejít, aby neohrozily své zákazníky (Chmelík, 2003, s. 57). Ve 13. století byla prostituce v Anglii a Itálii pod veřejným dozorem, bylo kontrolováno dodržování norem pro prostituci. V Praze vznikl "královský bordel" v Kamzíkově ulici, nesl název U Goldschmiedta (Vaníčková, 2007, s. 18).

Ringdal (2000) uvádí, že středověké prostitutky byly vlastně průkopnicemi ženské tělesné výchovy, protože se musely starat o své tělo, běhaly, soutěžily ve sportech, cvičily. Sportovní aktivity si v této době ctnostná žena nemohla dovolit.

Ve středověku pak přišla i další forma prostituce, markytánky, které při válečných taženích doprovázely vojsko, byly to ženy ochotné přetrpět veškeré nepohodlí s tím spojené, protože měly vidinu slušného výdělku od mnoha zájemců o své služby. Prostituce ve středověku podléhala cejchovním pravidlům, prostitutky ze svých výdělků odváděly daně, na veřejnosti chodily označené - ať už šlo o barvu oděvu, červenou čepku nebo stužku, závojíček, označení na paži.

Dekret papeže Inocence III. se stal nástrojem pro sociální rehabilitaci prostitutek, církve se snažila tyto ženy přivádět zpět na mravnou cestu, kláštery přijímaly prostitutky a sňatek s kající se prostitutkou byl hodnocen jako velmi morální počin (Ringdal, 2000). Inocence III. ale zároveň potvrdil existenci čarodějnictví, obvinění z tohoto zločinu mohlo mimo jiné postihovat prostitutky, kořenářky, bylinkářky, léčitelky a porodní báby. Vínu možných čarodějnic prozkoumávala inkvizice v čele s Heinrichem Kramerem a Jakobem Sprengerem, ti pak na základě svých poznatků vydali dodnes známý manuál trestání čarodějnictví, *Malleus Maleficium*. V 15. století prošla Evropou epidemie syfilis, to způsobilo morální obrození ze strachu z nemoci, veřejné domy a nevěstince byly zavřeny, prostituce měla najednou mizivý význam, prostitutky téměř vymizely z veřejného dění.

V době renesance byly oblíbené tzv. kurtizány, vzdělané ženy, které ovládaly několik jazyků, alespoň dva hudební nástroje, uměly zpívat, znaly latinu a řečtinu, vystupovaly jako urozené dámy, recitovaly básně. Muži vlivem nové výchovy projevovali úctu kultivovaným ženám a kurtizány se staly představitelkami ženského ideálu (Vaníčková, 2007, s. 19). Bylo běžné, že v této době měla šlechta (i panovník) placené milenky, které jejich právoplatné manželky musely tolerovat. Uvádí se, že Ludvík XIV měl se svými milenkami 11 dětí.

V moderních dějinách narostla obliba dětské prostituce, nevěstince běžně zaměstnávaly děti již od 9 let, kuplíři byli často vlastní rodiče a největší cenu měla deflorace panen. V Rakouské monarchii se Marie Terezie snažila svými reformami radikálně moralizovat celou zemi. Prostituce byla dle zákona zakázána, postihována např. pod trestem ostříhání vlasů (Vaníčková, 2007, s. 21).

T. G. Masaryk se stal hlavním propagátorem abolicionismu, hnutí, které jev prostituce považovalo za projev bídy (nejen hmotné, ale i mravní), prostituce byla zlem, proti kterému se společnost nutně musí bránit, a to především mravní výchovou. V roce 1922 byl schválen zákon "O potírání pohlavních nemocí", který mimo jiné zakazoval zřizování nevěstinců. A tak funkci nevěstinců přejaly jiné podniky, např. kabarety, bary a hodinové hotely (Lenderová, 2002, s.43-44). Také byla zavedena sexuální výchova na školách, a to řádově o desítky let dřív než v dalších zemích (Vaníčková, 2007, s. 21).

Ve 20. letech 20. st. došlo opět k výraznému nárůstu počtu pacientů s pohlavně přenosnými nemocemi, především se jednalo o syfilis, proto Společnost národů vydala v roce 1929 "Zprávu o světové prostituci". Druhá světová válka s sebou nesla ale i rozmach

prostituce, v roce 1949 na situaci zareagovala Organizace spojených národů přijetím Konvence proti zneužívání lidských bytostí a vykořisťování bližního prostitucí, ta byla ratifikována naprostou většinou členských států včetně ČSR (Válková in Vaníčková, 2007, s.22).

Když se v poválečném období začaly objevovat emancipované ženy, najednou se snižovala poptávka po placených sexuálních službách. Protože mužům byl přístupný sex zadarmo, ztráceli důvody vyhledávat služby prostitutek. To vedlo ke snížení tolerance prostituce. Tak vznikaly první "odborové organizace prostitutek" a s nimi i v roce 1985 kongres Mezinárodního výboru za práva prostitutek. V 80. letech také vznikl zcela nový typ prostituce, sex nabízený po telefonu tzv. call girls. To úplně změnilo organizaci prostituce, systém nabízení placených sexuálních služeb. Další přelom pak přišel s internetem. Obě tyto formy prostituce jsou dostupnou nabídkou pro široké spektrum klientů i v dnešní době.

1.4.1 Z dějin trestu smrti

Andržová (2010, s. 10-17) ve své práci uvádí několik zajímavých faktů z historie i současnosti, které souvisí s prostitucí, věrností v manželství, znásilňováním, homosexualitou či incestem. Podle islámského zákona se trest smrti ukamenováním vztahoval mimo jiné na delikt pohlavního styku mimo manželství nebo s prostitutkou. V egyptské Nové říši (1.500 př. n. l.) byly nevěrné ženy upalovány. U Chetitů (2.000 let př. n. l.) mohl muž potrestat vlastní manželku trestem smrti, pokud ji přistihl při nevěře, v téže společnosti ale nebyl trestán styk s koněm nebo mulou. V Izraeli se ukamenováním trestalo cizoložství, sodomie a incest. V Číně v 5. století byly nejvyšším trestem hodnoceny nevěra, mravní delikty v rodině, otcovražda, zrada a ničení chrámů nebo hrobů. Ve středověku existovaly ospravedlňující tradice, například byla osvobozena žena, která se provdala za kata, rovněž v případě, kdy se poprava nepovedla na první pokus, byl odsouzený osvobozen, protože tak rozhodl boží soud.

Trest smrti je v některých zemích v platnosti i v současné době, patří sem například Saudská Arábie, kde se takto trestá cizoložství, homosexualita, znásilnění, prostituce, pobuřování, smilstvo a čarodějnictví. V Íránu dodnes hrozí trest smrti za zločiny proti cudnosti, prostituci, cizoložství, incest a homosexualitu. V Egyptě stále platí trest smrti za znásilnění (Andržová, 2010, s. 33-37).

2 SOUČASNÁ SITUACE V ČR

2.1 Právní aspekty prostituce

V České republice, stejně jako snad po celém světě, existuje prostituce. Setkáváme se s ní denně, ať už jde o inzeráty v novinách, vývěsní štíty nočních klubů nebo slečny postávající u krajnice. Paradoxně samotná prostituce není v České republice zákonem ošetřena, a co není zakázáno, je povoleno. Naše zákony se věnují různým přestupkům a trestným činům, které často prostituci doprovázejí, jsou s ní více či méně spojeny, ale prostituce je stále takovou šedou zónou české legislativy. Dřívější zákony, které hovořily např. o skutkové podstatě trestného činu příživnictví (1961) dnes již nejsou v platnosti. V současné době se na prostituci díváme jako na sociálně patologický jev, jehož komplexní řešení ukotvené v zákoně chybí.

Dnes je tedy v České republice prostituce částečně upravena především těmito zákony:

Zákon č. 241/1922 Sb., o potírání pohlavních nemocí, ve znění zákona č. 158/1949 Sb. a zákona č. 88/1950 Sb. Ve svém aktuálním platném znění hovoří o zákazu zřizování a udržování nevěstinců a zároveň o povinnosti státní správy zřizovat ústavy, které prostitutkám poskytnou dočasný útulek a možnost nápravy.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů umožňuje regulovat prostituci takovým způsobem, aby nedocházelo k narušení veřejného pořádku, ohrožování mravní výchovy mládeže apod. Obce tak mohou vydávat vyhlášky, které prostituci na konkrétních místech omezují nebo zakazují, a jejichž porušení je postihováno jako přestupek.

Dále jsou právně ošetřeny trestné činy a přestupky, které se s prostitucí mohou pojít, např. kuplířství, obchodování s lidmi, zavlčení do ciziny, ohrožování mravní výchovy, omezování osobní svobody, vydírání, znásilnění, ale také krácení daně z příjmu.

Ačkoliv zřizování nevěstinců je protiprávní, nabízet sexuální služby ne. České zákony jsou v tomto ohledu nastaveny tak, že je lze vlastně snadno obejít. Např. pokud majitel nemovitosti podniká v oblasti ubytovací činnosti, může pokoje pronajímat a tvrdit, že neví, na co nájemci pokoje využívají. Jde o velmi jednoduchý trik k zakrytí kuplířství. Podobně se může zachovat majitel baru nebo klubu, který za dveřmi označenými jako soukromý prostor půjčuje pokoje svým zaměstnancům nebo přátelům. Protože živnost -

klub je provozována ve vyhrazeném prostoru, má Policie ČR omezené možnosti kontroly prostoru soukromého (Šídová, Poláková, Malinová, 2013, s. 50,51).

2.2 Legislativní přístupy k prostituci

Prostituce je považována za sociálně patologický jev, proto je potřebou každé společnosti se s tímto jevem nějak vyrovnat. Prostituce je obvykle považována za povolání, které by se mělo řídit zákonnými normami, stejně jako každé jiné povolání. V zahraničí se tak s prostitucí často skutečně zachází. Nicméně vzhledem k mezinárodní zkušenosti se ukazuje, že každý typ přístupu má své výhody a nevýhody a stále nebyla zavedena ideální právní úprava, organizace prostituce (Milthöhner, 1999, s. 92).

První snahy o ovlivňování prostituce zasahují do starověku, během let se střídala "zlatá období" prostituce s jejím úpadkem. Podle toho byly volené i různé přístupy k prostituci - od zákonné ochrany a podpory včetně odvodu daně až po zákazy a tvrdé tresty (včetně trestu smrti). Jak se měnila společnost, měnil se i pohled společnosti na prostituci. Většina snah o úpravu prostituce ale končila neúspěšně, úřední moc rezignovala a obvykle se uchýlila k policejní a zdravotní kontrole, to odpovídá reglementaci (Lenderová, 2002, s. 23).

Podle Lenderové (2002, s. 23) rozeznáváme trojí typ legislativního přístupu k prostituci:

Prvním z nich je prohibice nebo taktéž represivní přístup, to znamená zakázání prostituce a trestní postih všech osob, které se na ní účastní, tedy prostitutek samotných, klientů, kuplířů apod. Zastánkyní tohoto přístupu byla např. Marie Terezie, která roku 1768 vydala zákoník, jež postihoval všechny sexuální delikty. Prohibiční přístup nevedl k zániku prostituce, ale jen k jejímu stažení do ilegality. Lenderová (2002, s. 23) uvádí, že tento přístup by mohl mít úspěch pouze v případě, že by zároveň byly odstraněny příčiny prostituce. Rozkoš bez rizika represivní přístup komentuje následovně: *většinou nevyžene pouliční pracovnice z ulice, jak by si tvůrci přáli. Pracovnice na ulici zůstávají, někdy se přesunou do jiných městských čtvrtí nebo se přemístí za hranice města do oblastí, které jsou pro ně více rizikové z hlediska případného násilí (vyloučené neobydlené lokality, odlehlá parkoviště, lesíky). Případně migrují do jiných měst. Při uplatňování represivní legislativy se i výrazně zkracuje doba na vyjednávání se zákazníkem o poskytnuté službě před nástupem do vozu vzhledem k obavám z přistižení policií* (Šídová, Poláková, Malinová, 2013, s. 56). Zakázání prostituce tedy zjevně nevede k jejímu odstranění, ale

spíše dává větší prostor pro trestné činnosti, které s ní mohou souviset. Prostitutky skrývající svou činnost pak mohou být viktimizovány, mohou mít strach oznámit trestnou činnost, která na nich byla spáchána. Například většina společnosti si neuvědomuje, že i sexuální pracovnice může být znásilněna, pokud by takový čin žena nahlásila, velmi pravděpodobně by se proto nesetkala s adekvátním přístupem.

Reglementace je druhým možným legislativním přístupem k prostituci. Principem je regulovat prostituci prostřednictvím nastolení pravidel pro její provozování. Prostituce se tak nestává legální činností, ale státem trpěnou, tolerovanou jakožto nutné zlo. Součástí je registrace prostitutek, povinné preventivní zdravotní prohlídky, pravidla a trestání jejich nedodržování. Reglementace má podle Lenderové (2002, s. 29 - 31) tři základní pilíře - ohraničený prostor, úřední kontrolu tohoto prostoru a jistou hierarchii prostředí. Tak by dětem a mládeži byla zaručena ochrana, zároveň by prostituce byla oddělena od té části společnosti, která se na ní nepodílí. Reglementační přístup ale neřeší problematiku komplexně, protože široké spektrum prostitutek by mělo tendenci vyhýbat se registraci. Musíme si uvědomit, že pracovat jako prostitutka s sebou nese i stigma a sociální exkluzi, většina prostitutek se snaží udržet v jisté anonymitě, otevřeně o své práci mluví jen s velmi úzkým spektrem lidí, pokud vůbec, registrace je pro ně pak nepřijatelná.

Posledním přístupem k prostituci je tzv. abolicionismus, jehož hlavním propagátorem v Čechách byl T. G. Masaryk. Aboliční přístup považuje prostituci za projev morální i hmotné bída a za největší zbraně proti ní považuje osvětu, mravní výchovu a vzdělání. Cílem je úplné odstranění prostituce, jakožto krajně nežádoucího společenského jevu.

Ani jeden z těchto tří přístupů není ideální, komplexní. Prostituce je činnost s bohatou historií, je pevnou součástí naší společnosti, tedy ji zřejmě není možné úplně odstranit. Exekuční přístup není ideální, neboť vede k přesunu prostituce do ilegality, jakéhosi podsvětí, a tak i navýšení zdravotních rizik a většího propojení s dalšími trestnými činnostmi. Oproti tomu regulace a tolerance vedou společnost k představě, že sexuální služby poskytované za peníze jsou v pořádku, správné, navíc kontrolované státem, což by v našich budoucích generacích mohlo zakořenit nesprávný postoj k citům, pohlavnímu styku, pohledu na ženy a ženství, vztahům a jistou neschopnost zakládat funkční rodiny. Určitým východiskem z této situace by mohla být reglementace spojená s důraznou

osvětou, kvalitními programy primární prevence a zároveň rozšířením nízkoprahových služeb, které pomáhají prostitutkám vrátit se do "normálního" života.

2.3 Státní orgány a nevládní instituce zabývající se prostitucí

Státní orgány i nevládní organizace mají největší význam především v oblasti prevence prostituce jako nežádoucího sociálně patologického jevu. Hlavním státním orgánem je v tomto ohledu Ministerstvo vnitra ČR a jeho odbor prevence kriminality. Úkolem ministerstva vnitra je nacházet a rozdělovat finance organizacím zabývajícím se prevencí sociálně patologických jevů (Holanová, 2007).

Dále sem patří:

Ministerstvo mládeže a tělovýchovy ČR

Program sociální prevence a prevence kriminality

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Ministerstvo spravedlnosti ČR

Nevládní organizace obvykle nabízí péči v komplexním rozsahu: programy primární prevence, poradenství a vzdělávací semináře pro pedagogy a sociální pracovníky, telefonické a emailové krizové linky, poradenské linky, street work (terénní sociální služba), kontaktní centra, výměny injekčních stříkaček, automaty na kondomy, bezplatné testování na pohlavně přenosné nemoci, v rámci kontaktních center i právní a sociální poradenství, mohou provozovat střediska následné péče a substituční centra a zprostředkovávat kontakt s dalšími odborníky a institucemi. Většina těchto organizací funguje nízkoprahově, tedy poskytují své služby všem klientům, kteří respektují pravidla dané organizace, bez ohledu na věk, pohlaví, rasu, politické přesvědčení nebo náboženství, finanční možnosti, sociální statut, národnost atd. Organizace také s ohledem na obtížnou práci s tímto typem klientů vyvíjejí snahu poskytovat potřebnou pomoc co nejrychleji, bezodkladně, zároveň zachovávají individuální přístup ke klientům, snaží se je podpořit ve vlastní aktivitě, zachovávají anonymitu. Společným rysem všech takových organizací je snaha o rovný přístup ke klientům se zatíženou sociální, často i zdravotní, anamnézou a tendence vrátit takové klienty do produktivního života se stabilním sociálním zázemím.

2.3.1 ROZKOŠ bez RIZIKA

Nestátní neziskovou organizaci Rozkoš bez rizika založila v roce 1992 socioložka Hana Malinová, jejím hlavním posláním je zmenšit sociální a zdravotní rizika u žen

pracujících v sexbyznysu. Za cíle si společnost klade zmenšit rizika postihující zvláště ohrožené skupiny (především ženy poskytující placené sexuální služby), prosazovat práva žen poskytujících placené sexuální služby, empowerment žen - posilovat klientky k vytváření vlastních hranic, hodnotových žebříčků, životních strategií.

Organizace má poradenská centra v Praze, Brně a Českých Budějovicích, jejich terénní týmy ale působí ve 12 krajích ČR. Rozkoš bez rizika svou nabídkou služeb propojuje sociální a zdravotní aspekty, nabízí i terapeutické služby. V rámci Rozkoše bez rizika funguje i ochotnický divadelní soubor Rozkoš.

2.3.2 Ulice

Ulice - Agentura sociální práce, o.s. byla založena v roce 2001 v Plzni. Poskytuje komplexní sociální i zdravotní služby klientům, kteří jsou ohroženi vyloučením na okraj společnosti, tzv. sociální exkluzí. Poskytuje terénní program pro uživatele drog a komerčně zneužívané osoby a substituční centrum pro ambulantní léčbu opiátových závislostí.

Podle etického kodexu organizace respektují pracovníci klienty jako rovnocenné, respektují jejich občanská práva a povinnosti, ochraňují důstojnost klientů, právo na soukromí, dodržování anonymity klienta.

2.3.3 La Strada

La Strada Česká republika, o.p.s. byla založena roku 1995, je součástí mezinárodního sdružení La Strada International, snaží se řešit problematiku obchodu s lidmi. Poskytuje pomoc obětem obchodu s lidmi a vykořisťování, cílem organizace je tyto jevy ze společnosti odstranit. La Strada poskytuje sociální služby, prevenci a vzdělávání, terénní služby, SOS a INFO linku, usiluje o legislativní změny, ovlivňuje veřejnou politiku. Vychází z lidských práv, principu empowermentu, feminismu a nabízí rovné příležitosti.

2.3.4 Projekt Šance

Projekt Šance je preventivní a humanitární program pro komerčně sexuálně zneužívané děti a mládež. Projekt začal vznikat roku 1995, prvopočátkem byla terénní služba bezplatného testování klientů na HIV/AIDS v ulicích Prahy a příslib budoucího kamenného centra. V roce 1997 byla otevřena poradna, projekt se rozrůstal, roku 2003 získal budovu zvanou Dům Šance a patronkami se staly Marta Kubišová, Marie Rottrová a Táňa Fischerová. Ve StreetWorkCentru mají klienti k dispozici sprchu, pračky a sušičky na prádlo, žehličky, občerstvení, léky dostupné bez receptu. V centru je možnost získat i

náhradní oblečení a obuv. Některé služby jsou zpoplatněny, nejde však o výdělek centra, ale o výchovný vliv na klienty, snahu učit je, že vše má svou cenu. A tak za vyprání a usušení prádla zaplatí klient dohromady 20 Kč. Jako součást projektu funguje i pracovní dílna, kde klienti získávají odměny, ze kterých je možné poskytované služby zaplatit.

2.3.5 Charita

Organizace, která v České republice i v zahraničí poskytuje sociální a zdravotní služby, jedná se o sdružení více než 300 charit. Charita je součástí římskokatolické církve, proto vychází z křesťanských principů. Má řadu vlastních projektů např. Tříkrálovou sbírku. Poskytuje humanitární pomoc, rozvojovou spolupráci, spolupracuje se školicím střediskem Marianum, provozuje chráněné dílny, sociální charitní poradnu a mnoho dalších služeb. Charita přijímá věcné dary jako jsou oděvy, obuv, deky apod. například formou světle zelených kontejnerů rozmístěných v městech i vesnicích. Hlavním principem je péče o chudé a trpící. Počátky charity v českých zemích sahají do roku 1919.

2.4 Světový den práv sexuálních pracovníků

Světový den práv sexuálních pracovníků si připomínáme 3. března na základě události v Kalkatě, Indie roku 2001. Tehdy se i přes opakované snahy jej zakázat a zrušit konal průvod 25.000 sexuálních pracovníků a pracovníků (Rozkoš bez rizika, 2016). Účelem shromáždění bylo připomenout, že i sexuální pracovníci mají lidská práva, a bojovat proti násilí na nich páchaném. Sexuální pracovníci nepožadovali žádné speciální výsady či práva, jen dávali najevo, že poskytování placeného sexu není důvod k odpírání základních lidských práv. Uvádí se, že například v Řecku se sexuální pracovníci nesmí ženit a vdávat, po sňatku přicházejí o licenci, která jim povoluje se živit poskytováním sexuálních služeb.

3 PROSTITUCE JAKO SOCIÁLNÍ PROBLÉM

3.1 Motivace k prostituci

U klientů prostitutek se motivace k využití takových služeb hledá celkem snadno, obvykle jde o uspokojení sexuální potřeby nebo touha po změně, dobrodružství. Zatímco pro ženy je obvykle sexuální stránka vztahu méně významná a více se zaměřují na city, muži často zaměřují lásku a sex. Proto tvoří muži drtivou většinu klientů placených sexuálních služeb.

Motivace prostituujících osob je poněkud různorodější. Malinová (in Nedělníková, 2008) ji rozděluje na motivaci vnějším tlakem, vlastní potřebou a racionální úvahou. Klasicky je možno motivace rozdělit na vnější a vnitřní. Jednotlivé kategorie se ale díky dalším spojitostem prolínají a rozdělení motivací není vždy jednoznačné.

Vnitřní motivace pak ve svém pravém významu znamená rozhodnutí ženy bez jakéhokoliv vnějšího tlaku. Lze sem zařadit ekonomickou motivaci, kdy se žena rozhodne pro placený sex, aby z různých důvodů zvýšila svůj finanční příjem. Může jít například o potřebu zabezpečit svoji rodinu či zvýšit si životní úroveň, patří sem i potřeba získat peníze na návykové látky. V tomto případě žena na prostituci nenahlíží jako na stigmatizující činnost, je to pro ni normální zaměstnání, kdy je sama sobě vedoucím, získává vysoké výdělky za relativně málo práce, práce je časově flexibilní, tedy si ji sama naplánuje tak, aby se mohla věnovat dětem nebo koníčkům. K vnitřní motivaci lze zařadit i touhu po dobrodružství, zájem o sex, promiskuitní chování, které může postupem času přejít v prostituci. Myšlenkou těchto žen je pak možnost vydělávat peníze něčím, co je baví. Většina těchto motivací vlastně patří i do kategorie motivace racionální úvahou, nebo se překrývá s vnější motivací.

Vnější motivace sama o sobě znamená motivaci přežitím. Patří sem nedobrovolná prostituce motivovaná násilím, výhrůzkou, vydíráním. Taková životní situace může ohrozit barmanky, zaměstnankyně hotelů, tanečnice, dívky na zahraničních stážích apod. Rovněž lze do této kategorie zařadit ženy a dívky, které utekly od rodiny, opustily dětský domov, byly propuštěny z vězení. Dále by se do této kategorie daly zařadit ženy, které se vlivem vnějšího tlaku rozhodnou prostituovat vlastně dobrovolně - např. pro závislost na alkoholu či drogách, z donucení (partnerem, přítelkyní), pro ekonomické potíže. Další motivací pak může být to, že prostituci provozuje někdo v rodině nebo blízkém okolí ženy. Zvláštním

případem jsou pak ženy, které nejprve začaly s prostitucí dobrovolně, privátně, ale postupem času se staly článkem organizované prostituce, kterou lze pak jen velmi těžko opustit.

Existují i speciální typy prostituce, například tzv. uspávačky používají příslib sexuálních praktik jako návnadu, k prostitučnímu jednání ale nedojde, svou oběť omámí a okradou. Všeobecně se dá předpokládat, že k prostituci se dají snáze zlákat mladé dívky, které jsou ovlivnitelné, nemají ještě svoje pevné zásady a mají sklon riskovat, a ženy s nižším intelektem a vzděláním.

3.2 Následky prostituce

Prostituce se sice řadí mezi sociálně patologické jevy, tedy by se dalo očekávat, že se nejedná o příliš častý jev, přesto opak je pravdou. Po listopadu 1989, kdy se otevřely hranice, nastal velký boom prostituce, sexturismu a erotického průmyslu vůbec, po tomto náhlém rozmachu se situace poněkud ustálila, ale prostituce nezanikla, stále se jedná o rozšířený fenomén. Lze proto očekávat, že má na život ženy v různých rovinách mnohé dopady.

Následky prostituce jsem se rozhodla rozdělit tím nejklassičtějším způsobem, a to na zdravotní, sociální a psychologické. Protože je ale člověk holistickou bytostí, kdy všechno souvisí se vším, nelze dopady prostituce striktně rozdělit do jednotlivých podkapitol, jsou provázané, spojené a prolínají se. Když není v souladu kterákoliv součást celku - tělo, duše, mysl nebo prostředí, ve kterém se vyskytují, dříve nebo později se to projeví i na ostatních částech. Někdy pak může být náročné vysledovat příčinu a důsledek, snadno se zamění. Proto mějme na paměti, že to, co jsem zde zařadila mezi následky prostituce, může být někdy spouštěčem vzniku prostitučního chování a jindy skutečně až jeho dopadem.

3.2.1 Zdravotní

Nejčastěji zmiňovaným zdravotním důsledkem je přenos pohlavně přenosných nemocí, HIV/AIDS a klasických pohlavních nemocí, mezi ty řadíme kapavku, syfilis, měkký vřed, venerický lymfогranulom. Ve společnosti převládá názor, že prostitutky jsou tím, kdo takové nemoci bezmyšlenkovitě šíří. Ráda bych podotkla, že sexuální pracovnice si často uvědomují toto riziko a při své práci se tak chrání používáním kondomů, lubrikačních gelů, patřičnou hygienou i pravidelnými kontrolami u lékaře nebo alespoň testováním na pohlavní choroby např. v rámci programů nevládních organizací. To vše je samozřejmě závislé na přístupu konkrétní sexuální pracovnice, na jejím vzdělání, intelektu,

zodpovědnosti, profesionalitě či ekonomické situaci. Nechráněný pohlavní styk je nabídce především pouličních prostitutek, neboť jak uvádím výše, tato forma prostituce je nejméně výdělečná, ženy jsou proto ochotné přistoupit na praktiky, které je mohou ohrožovat na zdraví. Jak uvádí Crago, Radic (2008), sexuální pracovníci jsou v oblasti sexuálního zdraví často lépe informovaní a vzdělaní než většina běžné populace, někdy dokonce rozšiřují u svých klientů vědomosti o těchto tématech.

Dá se předpokládat, že pohlavní nemoci nejsou výhradním zdravotním dopadem prostituce. Takové povolání je spojeno se značnými fyzickými i psychickými nároky, proto se u prostituujících žen může objevit únava a vyčerpání, poruchy imunity, s tím související sklon k infekcím, bolesti zad nebo hlavy, potíže se spánkem a usínáním, poruchy příjmu potravy, zvýšené vnímání bolesti, trávicí obtíže, poruchy paměti, zhoršení zraku, zhoršení kvality pleti, vlasů a nehtů, poruchy menstruačního cyklu. Náročné povolání doprovázené stresem může být zároveň spojeno i s rozvojem onemocnění, která jsou výrazně ovlivněna psychikou. V případech, kdy je prostituce spojena s násilnou trestnou činností, můžeme očekávat například posttraumatickou stresovou poruchu, jako odezvou na prožitou stresující událost, nebo traumatické poškození mozku, které vzniká bitím nebo kopáním do hlavy nebo například škrcením. Větší míru zátěže a s tím spojené psychické obtíže pak zažívají ty ženy, které se svojí profesí tají. U žen se navíc může měnit pohled na roli ženy, význam ženství a vnímání mužské role. Ženy pak na muže nahlížíjí jako na zákazníky, zdroj obživy, ztrácí schopnost vnímat muže jako partnera. Zároveň se mění i ženino sebevědomí, vědomí vlastní hodnoty.

Psychosomatici se shodují, že ženská psychika je úzce provázána s dělohou, nefunkční vztahy, četné povrchní vztahy, strach z osamělosti či ponižování tak mohou vést ke vzniku myomů.

Je možné spojení sexuální poruchy a prostituce, ať už jako její příčina, nebo důsledek. Vlivem životního stylu, náročnosti takového povolání a nedostatečného sociálního zázemí se může v populaci prostituujících žen častěji objevovat interrupce, samovolný potrat, habituální potrácení.

Prostitutky, pokud se jim daří mít trvalý partnerský vztah, mají tendenci striktně oddělovat osobní a pracovní život. Mimo jiné například nepoužíváním bariérové antikoncepce při partnerském styku, což vede k většímu riziku nechtěného těhotenství nebo přenesení pohlavní choroby.

3.2.2 Psychologické

Psychologické následky prostituce reflektují především to, jak o sobě samé žena smýšlí. Prostituce je spojena s marginalizací, sociální exkluzí, stigmatizací, sociálním traumatem, stresem, kriminalitou, zatajováním apod. To vše vede k narušení ženina sebevědomí, sebejistoty, přetváří se její obraz, vnímání ženskosti a ženské role, je ohrožen její pocit bezpečí.

Ženský princip je spojen s láskou, péčí, schopností plodit, mateřstvím. V naší společnosti přetrvává stereotypní vnímání mužské a ženské role, kdy žena je považována za empatickou, citlivou, něžnou, křehkou, slabou, potřebující ochranu, bezmocnou, náladovou, pasivní, poslušnou, nelogickou.... Během několika okamžiků dokážete nepochybně doplnit mnoho dalších přívlastků. Podobně je tomu s mužskou rolí. Jejich vymezení je obvykle založené na protikladech, tam kde je žena vnímána jako slabá, muž jako silný, žena pasivní, muž aktivní a agresivní. Svým způsobem nám tyto stereotypy pomáhají cítit se bezpečně, vědět, kdo jsme. Pokud je vnímání ženské role u prostituující ženy narušeno, ztrácí pevnou půdu pod nohama, postrádá sebejistotu a pocit bezpečí. Žena tradičně zastává několik rolí - jako jsou dcera, manželka, milenka, matka. Pokud si žena neuvědomuje vlastní hodnotu a dokonalost ve schopnosti tyto role plnit, nemůže vlastně žádné z nich plně dostát. Paradoxně ani sexuální pracovnice v tomto případě nesplní roli milenký se vším, co k tomu patří, aby byli oba partneři spokojení.

Protože je prostituce po celé generace nahlížena jako nemravná, nečistá, okrajová záležitost, nese s sebou stigma. To se podepisuje na psychice ženy, ta je tak vystavena stresu, navíc motivací k zahájení prostituce bývá náročná životní situace, rovněž tedy spojená se stresem. Jak jsem již zmínila výše, to může vést k psychosomatickým onemocněním, depresím, dokonce až k suicidálnímu chování.

Často se setkáváme s nedobrovolnou prostitucí, vydíráním, násilím, posttraumatická porucha u takových klientek by nás pak neměla překvapit. Prostituce navíc může být následkem, nebo i příčinou, závislosti na omamných látkách, v tom případě shledáváme další psychologické konsekvence, které ale nejsou obsahem této práce.

V případě dětské prostituce se setkáváme nejen s narušením mravní výchovy, ale i s celkově pokřiveným pohledem dítěte na sebe samo a s jeho dysfunkčním vývojem. Navíc kuplířem často bývá člen rodiny, nejčastěji rodič, což vypovídá o nefunkční rodině jako základním pilíři vývoje dítěte.

Prostituující žena má pozměněný pohled na sebe samu, na vztahy i na fungování rodiny, pokud si dokáže najít vhodného partnera a navázat trvalý vztah, je otázkou, jak funkční sekundární rodinu se páru podaří založit. Časté střídání partnerů nebo poskytování placených sexuálních služeb zákonitě přináší mnohá traumata v sexuální oblasti. Čím více partnerů žena prostřídá, tím více se "rozdá", ztrácí svoji celistvost, úplnost, vnitřní sílu i sebevědomí. Sexuální traumata vedou nejen k poruchám vztahů a tím náročnější situaci při hledání partnera pro život a zakládání sekundární rodiny, ale projevují se i při porodu. Zde bych ráda zmínila stěžejní roli porodní asistentky, a to nejen přímo v okamžiku porodu, ale již při péči o sexuální pracovníci v ordinaci gynekologa či následné péči v období šestinedělí po propuštění z porodnice. U takto specifické klientky může být narušen bonding, navazování vztahu k dítěti. Lze očekávat delší a náročnější přijímání role matky.

3.2.3 Sociální

Všeobecně známým a zřejmě i nejzávažnějším dopadem prostitučního jednání je přenos pohlavních nemocí. Tato onemocnění nemají dopad jen po zdravotní stránce, nesou s sebou i sociální důsledky, jako je sociální exkluze, stigmatizace apod. To je zřejmě jeden z nejzávažnějších důvodů, proč by se společnost měla snažit chránit samotné prostitutky i jejich zákazníky.

S prostitucí se, jak již bylo řečeno, mohou pojít i další trestné činnosti. Často slyšíme ve zprávách nebo čteme v novinách o spojitosti se zvýšenou kriminalitou, krádežemi, kuplířstvím, násilím, ohrožováním mravní výchovy nebo daňovými úniky. Tyto jevy jsou v moderní společnosti nežádoucí. Zároveň bychom si měli uvědomit, že prostituce může souviset i s rozvodovostí a rozpadem rodin. Na druhou stranu bychom měli vzít v úvahu i názor některých mužů, že služby prostitutky mohou oživit jinak skomírající partnerský vztah, dodat jiskru, případně vynahradiť muži to, čeho se mu v dostatečné míře nedostává ve vztahu, čímž pak v domácnosti vznikají napjaté situace. Názory na význam prostituce se značně liší, setkáváme se s odporem, opovržením, ale i oceněním těchto služeb.

Velmi často se setkáváme se stigmatem, anglická literatura hovoří o tzv. "whore stigma" (česky "stigma kurvy"). To vychází z všeobecně platné myšlenky, že hodnota ženy přímo souvisí s jejím sexuálním chováním. Zatímco muži jsou často pro úspěch u žen obdivováni, žena bývá za úspěch u mužů odsuzována. Jak se říká, klíč, který otevře mnoho zámků, je skvělý, zámek, který může být otevřen mnoha klíči, nemá hodnotu. Jedná se

jeden z klasických předsudků dnešní společnosti. Žena, která za život vystřídá více sexuálních partnerů je vnímána jako nehodnotná a nemorální, ať už k takovému chování došlo z komerčních důvodů nebo třeba jen proto, že se ženě nedařilo najít toho správného partnera. K prostituci se pojí i další předsudky, ty mohou například reflektovat představu, že je každá prostitutka závislá na návykových látkách, nebo že každá prostitutka pochází z rozvrácené rodiny. Slýcháme i názory, že jde o ženy závislé na sexu, které tato práce baví a naplňuje, protože by ji jinak přece nedělaly. Je sice těžké vymanit se z předsudků, se kterými se v nějaké formě setkáváme každý den našeho života, přesto bychom se i na takové jevy, jako je prostituce, měli umět podívat i jinak. Spojitost s abusem návykových látek byla sice jich několikrát prokázána, nejedná se ale o výhradní a všeobecně platnou tezi. Votrubová (2015) ve svém výzkumu ani u jedné ze šesti respondentek neshledala tzv. heroinovou motivaci, ačkoliv u pěti ze šesti respondentek byly peníze hlavní motivací, nejednalo se ale o zvýšení příjmu kvůli závislosti na drogách, ženy v tomto výzkumu chtěly časově flexibilní a dobře placenou práci, aby se dokázaly postarat o své děti, nebo si toužily zvýšit životní úroveň.

Prostituce je označována jako sociálně patologický jev, jako taková jednoznačně přináší sociální dopady. V našich podmínkách se obvykle nepovažuje za zaměstnání, není v tomto směru ani patřičně legislativně upravena. Účastníci, prostitutky i jejich klienti, sexbyznysu svou spojitost s prostitucí obvykle úzkostlivě tají, to může vést k jisté sociální izolaci, ztrátě přátel, odtažení od rodiny. Zároveň není snadné prostituční kariéru opustit, již při hledání nové práce se setkáme s obtížným zdůvodněním několikaleté mezery v profesním životopise. Navíc čím déle se žena věnuje prostituci, tím je pak pro ni náročnější zvyknout si na jinou práci, režim či finanční příjem. Právě proto se domnívám, že prostituce by neměla být něco o čem se nemluví, neměla by být tabuizována, ale naopak prozkoumána jako sociální jev. Protože je to právě dostatek informací, co nám pomáhá pochopit danou problematiku a zaujmout k ní postoj, případně navrhnout řešení situace.

3.3 Prevence

Slovo prevence vychází z latinského - zákrok předem. Prevence v širším slova smyslu znamená předcházení nežádoucímu jevu a ochrana před ním. Označuje v podstatě všechny aktivity, jejichž cílem je potírání výskytu a zabraňování rozvoji negativního jevu ve společnosti. Právnicky prevence znamená legislativní opatření, které má chránit společnost před nežádoucími konkrétními jednáními jednotlivců (Chmelík, 2003, s. 33). Chmelík prevenci rozděluje na generální, to znamená preventivní účinek trestu, sociální, ta

zahrnuje soubor společenských opatření, a situační, ta obnáší spojitost typického místa a okolností pro vznik daného nežádoucího jevu, které můžeme odhalit a zmapovat, díky čemuž se prevence stane účinnější. Chmelík svojí definicí postihuje především to, co dnes známe jako primární prevenci. Novotný (2001, s. 175-176) prevenci rozděluje známějším způsobem, a to na primární, sekundární a terciární. Podle něj primární prevence směřuje do budoucna, ovlivňuje nás tak, aby nežádoucí jev vůbec nenastal. Sekundární prevence se zaměřuje na potenciální pachatele a oběti. Terciární prevence pak předchází recidivě nežádoucího jevu, tedy předpokládá, že k jevu již došlo.

Primární prevence má za úkol předání informací, výchovu a vzdělání tak, aby nežádoucí jev ve společnosti vůbec nevznikal. Cílovou skupinou je proto široká laická i odborná veřejnost, obvykle ale mládež. V dnešní době vnímáme deficit v předávání informací o citlivých tématech nejen v rodinách, ale i ve školách. V rodině se setkáváme se studem o takovém tématu mluvit, s vlastním nedostatkem informací i s narušenými vztahy a nedostatečnou komunikací celkově. Ve školách je tento deficit spojen především s tím, že předměty jako je sexuální, rodinná či občanská výchova učí "klasičtí učitelé", ne odborníci v konkrétní problematice, navíc i učitelé mohou pocíťovat stud mluvit o tématech, která pro ně nejsou denním chlebem. Funkci lektorů primární prevence proto často plní odborníci z neziskových organizací, kteří mají nejen široké povědomí o tematice, ale také trénink a zkušenosti, aby dokázali informace předávat efektivním a mládež oslovujícím způsobem. Existují různé formy předávání informací - přednášky, semináře, letáčky, články, videa, besedy, kampaně apod. Nejefektivnější je samozřejmě jejich kombinování a opakování, proto i programy primární prevence pro školy mívají formu cyklu několika besed, kterými se prolíná společné téma. Pokud našim dětem neposkytneme dostatek informací, odpovědi na jejich otázky, nemůžeme se divit, že si informace získávají z nevhodných zdrojů, jako jsou pochybné internetové stránky nebo časopisy.

Měli bychom si uvědomit, že v naší společnosti jsou ještě stále zakořeněné předsudky o zranitelnosti a ovladatelnosti žen, což z žen vychovává snadnou oběť v mnoha ohledech. Tyto stereotypy máme uloženy velmi hluboko a bude trvat roky, než se postupně vytlačí. Cestou k tomu je právě primární prevence, výchova dalších generací k životu bez předsudků. Tam, kde dosud existuje genderová diskriminace, mají ženy méně příležitostí než muži, nižší příjmy a snadno se stávají ekonomicky závislými na mužích, což v případě

rozvodu nebo rozchodu může znamenat vysoké riziko "sklouznutí" k prostituci. Stěžejní roli v oblasti primární prevence hrají neziskové organizace a ženská hnutí.

Sekundární prevence nabízí vlastně podobné služby jako ta primární, ale zaměřuje se na užší cílovou skupinu, to jsou potencionální oběti daných trestných činů nebo nežádoucích jevů. Zde se setkáváme s tím, že u osob, které s touto skupinou přichází do styku a které by měly být schopné skupinu identifikovat, chybí k tomu trénink a jistá "citlivost". Takové osoby jsou např. policisté, strážníci, úředníci či zdravotníci. Snadno se tak stane, že potencionální oběť není včas odhalena a nedostane se jí sekundární prevence. Cílovou skupinou sekundární prevence jsou např. matky samoživitelky, ženy ze sociálně vyloučených skupin, záškoláci, děti ulice, jedinci, kteří prošli ústavní výchovou, děti z rozvádějících se nebo neúplných rodin, nezaměstnané ženy, narkomanky nebo jejich děti. V rámci sekundární prevence probíhají semináře, sezení, besedy a přednášky, ale i kontroly zdravotního stavu, školení v oblasti bezpečného sexu, bezplatné poskytování kondomů či poradenská služba.

Terciární prevence nabízí pomoc klientům, kteří se již přímo setkali s nežádoucím jevem. Zahrnuje lékařskou péči, sociální a právní pomoc, resocializační program, azylové bydlení, psychologickou pomoc. Do terciární prevence lze zahrnout i právo na spravedlivý soudní proces. Měli bychom si uvědomit, že i pachatelé/oběti společensky nežádoucích jevů, jako je i prostitute, mají stále sociální a psychologické potřeby, není žádoucí s nimi zacházet jen jako s osobou hodnou trestu a pohrdání, takový přístup vede k recidivě. I v oblasti terciární prevence patří klíčová role neziskovým organizacím, jako jsou např. Rozkoš bez rizika nebo La Strada.

3.4 Role porodní asistentky v péči o sexuální pracovníci

Ženy byly již v dávné historii uctívány jako ztělesnění mateřské péče, oceňovány pro schopnost rodit děti. Symboly ženství, jako je například menarché, měly v dějinách významnou roli, ať už pozitivní (ve smyslu oslavy přerodu dívky v ženu, ocenění jisté nadpřirozené schopnosti ženy) nebo negativní (ve smyslu něčeho nečistého, obávaného). Ženskost a vše, co k ní patří, byla vždy vnímána jako něco velmi významného, i když konkrétní pohled se postupem času měnil. Ženy procházely iniciačními, přechodovými rituály, ženská síla byla považována za magickou. V dnešní době je takto vystupňované oceňování ženské role již minulostí, přesto je ovšem nezbytně nutné, aby si každá žena uvědomovala svoji hodnotu, svůj význam.

Pokud porodní asistentka pečuje o ženu, která se živí nebo v minulosti živila poskytováním placeného sexu, je jejím zásadním úkolem podpořit ženino sebevědomí podpořit její vnímání obrazu ženství. Porodní asistentka by měla být vnímavá, empatická, měla by klientce poskytnout bezpečné prostředí, snížit její obavy, navodit otevřenou důvěrnou atmosféru, přijímat klientku takovou, jaká je. Naším úkolem je i umět zhodnotit, co všechno ženu v dané situaci ovlivňuje, například další zaměstnání, rodina, děti, vztahy s přáteli, zdravotní komplikace.

Protože porodní asistentka není odborník ve všech oborech, měla by zároveň dokázat posoudit i vlastní možnosti a schopnosti. Není ostudou, předáme-li klientce kontakt nebo doporučení na další odborníky. Sexuální pracovníce nemusí nutně potřebovat jen péči v oblasti psychologie nebo tělesného zdraví, ale i pomoc v oblastech sociálního zabezpečení a právního poradenství. Zároveň bychom si měli uvědomit, že ačkoliv většina populace nahlíží na prostituci jako na nežádoucí jev, se kterým je potřeba něco dělat, pro samotnou sexuální pracovníci jde pravděpodobně o normální zaměstnání, kam denně chodí, kde vydělává peníze. Klientka může cítit hrdost, že dokáže zabezpečit svou rodinu, nebo že dokázala touto prací pozdvihnout svoji životní úroveň. Vzhledem k tomu, že prostituce není ze zákona nelegální, nemusíme se tedy snažit ji za každou cenu vymýtit. Pokud je klientka se svou prací spokojená, naším úkolem je podpořit její ženskost a sebevědomí stejně jako u všech ostatních klientek, poskytnout ženě informace a být k dispozici.

3.5 Ukončení kariéry prostitutky

Naprostá většina prostitutek se jednou rozhodne své práce zanechat. Často proto, že získají nějakou negativní zkušenost, jako je napadení klientem nebo pasákem, nebo je jen stále těžší a těžší prosadit se v konkurenci, protože dívky okolo jsou mladé nebo nové v podniku, životní styl prostitutky je také plný stresu, vyčerpávající. Některé ženy mají to štěstí, že si najdou stálého partnera nebo dokonce založí rodinu a tak práci v sexuálních službách opustí. Studentky, které si v sexbyznysu jen přivydělávaly, často dostudují, najdou uplatnění ve svém oboru a takový přivýdělek opustí, protože už jej nepotřebují.

Když prostitutka opouští svou práci, nastává hned několik problémů. Tyto ženy mají obvykle nízké vzdělání, mají minimální nebo žádné zkušenosti s prací v jiném oboru, v jejich životopise je mezera, která se jen těžko vysvětluje, navíc jsou zvyklé na poněkud

specifický životní styl. V souvislosti s návratem do většinové společnosti hovoříme o resocializaci.

Bývalé prostitutky mají většinou šanci získat jen špatně placené zaměstnání na nízké úrovni, pracují tak jako uklízečky nebo dělnice. Protože jsou tyto ženy zvyklé na vyšší příjmy, někdy podstatně, často se k prostituci vrací. Další důvodem vrátit se pak může být napojení na organizovaný zločin, kdy má žena téměř nulovou šanci vlastními silami sexbyznys opustit.

Cestou jak se z odvětví placených sexuálních služeb vymanit je vyhledat pomoc některé neziskové organizace, služby odborníka na osobní rozvoj, osobního kouče, psychoterapeuta. Jisté procento žen si dokáže jinou práci najít vlastní iniciativou nebo prostřednictvím úřadu práce, to je ale spojeno s tolika úskalími, že šance na úspěch je skutečně malá. Některé ženy si dokážou ušetřit vydělané peníze a zaplatit si kurzy, rekvalifikace, další vzdělání, což jim otevře dveře k získání lépe placené pracovní pozice nebo dokonce k podnikání.

Některé ženy ale ze sexbyznysu nechtějí odejít nadobro. Mají v tomto oboru léta zkušeností a praxe, je to často jediné, v čem se skutečně vyznají, v jiných oborech mají jen nedokončené vzdělání nebo minimální praxi, jejich práce je také může bavit a naplňovat. Navíc se v tomto prostředí dobře orientují, umí v něm "chodit". V takovém případě ženy volí možnost pracovat na své původní pozici na menší úvazek, třeba dva dny týdně. Další z možností je stát se provozní podnikou nebo otevřít vlastní podnik, pracovat jako sexuální asistentka (služba určená především pro tělesně handicapované klienty). Tyto způsoby obživy už ale mohou být za hranicí zákona, neboť zákonem ukotvená regulace prostituce v České republice stále chybí (Šídová, Poláková, Malinová, 2013, s. 121).

PRAKTICKÁ ČÁST

4 METODIKA PRÁCE

4.1 Formulace problému

V České republice je prostituce stále tématem, o kterém se příliš nemluví. Prostitutky i jejich klienti se snaží držet v anonymitě, rodiče se v rozhovorech s dětmi do tak choulostivých témat pouští jen minimálně, na školách učí o prostituci klasičtí pedagogové, nikoliv odborníci z pole sociálních služeb. Mým vrstevníkům jsou tak předávány spíše stud a předsudky než informace a objektivita. Pokud budeme předpokládat, že se takto minimálně informovaný člověk s fenoménem prostituce nikdy nesetká, může to tak být zdánlivě v pořádku. Opak je ale pravdou. Jak zmiňuji výše, na prostituci v nějaké její formě narážíme denně. Proto považuji za vhodné, aby tak náročné a citlivé téma bylo postupně více a více odhalováno.

V práci porodní asistentky se se ženami, které poskytují nebo dříve poskytovaly placené sexuální služby, nevyhnutelně setkáme. Pak je naším úkolem dokázat zachovat profesionální přístup, poskytnout potřebnou péči i informace. Pokud budeme my samy informované, pokud se prostituci pokusíme porozumět, dokážeme se ke klientkám chovat empaticky a poskytnout jim potřebnou podporu.

To jsou hlavní důvody, proč jsem jako téma své bakalářské práce zvolila "Vliv prostituce na život ženy". Ráda bych se věnovala subjektivní stránce prostituce, tomu, jak ji vnímají samy sexuální pracovnice.

4.2 Cíl výzkumu

Hlavním cílem mého výzkumu je objasnit, jakým způsobem ovlivňuje prostituce život ženy. Zaměřuji se na ženy, které měly s prostitucí zkušenost v minulosti, zatímco v současné době se snaží žít jiným způsobem života. Soustředím se na to, jak v minulosti vnímaly prostituci, a jak k ní přistupují dnes. Hlavní důraz kladu na současný život žen, na to, jak se dokázaly vymanit z minulosti a jaké na nich dřívější povolání mohlo zanechat následky.

4.2.1 Dílčí cíle

Vzhledem k rozsahu hlavního cíle jsem pro danou problematiku zvolila následující tři dílčí cíle.

- Zjistit, jak žena žila v době, kdy se věnovala prostituci
- Analyzovat současnou sociální situaci ženy
- Popsat jak žena vnímá svou kariéru v placených sexuálních službách

Domnívám se, že stanovení dílčích cílů napomůže snazší orientaci v tématu i důkladnějšímu naplnění cíle hlavního.

4.3 Výzkumné otázky

- Jaké bylo dětství respondentky?
- Jak se dostala k prostituci?
- Jak vnímala sama sebe a své okolí v době, kdy poskytovala placené sexuální služby?
- Jaké má žena vzdělání a zaměstnání v současné době?
- Jaké má dnes sociální zázemí?
- Jak vnímá svou minulost?

4.4 Druh výzkumu a výběr metodiky

Vzhledem k definovanému cíli, intimitě tématu i jistým specifikům cílové skupiny jsem pro výzkumnou část své bakalářské práce zvolila kvalitativní formu šetření. K získání údajů jsem pak použila techniku rozhovoru, konkrétně polostandardizovaného. Domnívám se, že tento druh šetření mi poskytuje prostor do hloubky prozkoumat danou problematiku. Při získávání informací se tak nemusím řídit jen odpověďmi na otázky, ale i vlastním pozorováním nonverbálních signálů a hodnocením celkového vystupování respondentek.

Kvalitativní metody se užívají k odhalení a porozumění tomu, co je podstatou jevů, o nichž toho ještě moc nevíme (Strauss, Corbinová, 199, s. 11).

Rozhovor je přirozený prostředek komunikace mezi lidmi, funguje na principu otázek a odpovědí. Rozhovor je metoda využívaná denně nejen k získávání informací, ale i k posilování sociálních interakcí. Přeneseně se označuje jako interview (Kutnohorská, 2009, s. 40). *Polostrukturované interview je zřejmě vůbec nejrozšířenější podobou metody interview, neboť dokáže řešit mnoho nevýhod jak nestrukturovaného, tak plně strukturovaného interview (Mioviský, 2006, s. 159).* Za největší výhodu považují možnost

klást doplňující a upřesňující otázky. Díky možnosti reagovat na vývoj rozhovoru se tak zvyšuje jeho výtěžnost.

V rozhovorech jsem se nezaměřovala výhradně na stanovené otázky, rozhovor jsem směřovala a doplňovala podle zjištěných informací a ochoty respondentek vyjádřit se ke konkrétním tématům. (...) *kvalitativní výzkumník vybírá na začátku výzkumu téma a určí základní výzkumné otázky. Otázky může modifikovat nebo doplňovat v průběhu výzkumu, během sběru dat a analýzy* (Hendl, 2005, s. 50).

4.5 Výběr respondentek

Hlavním kritériem pro výběr respondentek byla, vzhledem k definovanému cíli, dřívější zkušenost s poskytováním placených sexuálních služeb. Další podmínkou byla ochota ženy se průzkumu zúčastnit a pravdivě a otevřeně odpovídat na kladené otázky. Záměrně jsem vyhledávala ženy, které zkušenost s prostitucí měly v minulosti, zatímco dnes se této činnosti nevěnují. Díky takovým respondentkám bylo možné sledovat, jaký byl jejich život před kariérou prostitutky, během ní i dnes, když tuto kariéru ukončily. Rozhodla jsem se nevyhledávat respondentky prostřednictvím některé z organizací, ale oslovit nejprve ženy ve svém okolí, protože i když se o prostituci moc nemluví a ženy se k ní obvykle nepřiznávají, je to rozšířený jev a lze tedy předpokládat, že se taková žena v mém okolí vyskytuje. Tyto ženy jsem oslovila prostřednictvím soukromé zprávy na sociální síti, domnívám se, že to poskytuje osloveným ženám čas se rozhodnout i prostor reagovat či nereagovat na oslovení bez výčitek. Na tyto zprávy zareagovala kladně Respondentka A, má kamarádka. Díky ní jsem později získala kontakt na Respondentku B, kterou jsem poprvé oslovila telefonicky.

4.6 Organizace výzkumu

Oslovila jsem dvě vybrané respondentky, které splňovaly obě kritéria, seznámila je s cílem a průběhem šetření, poskytla jim k prostudování informovaný souhlas a seznam výzkumných otázek, aby měly čas vše ještě jednou zvážit a promyslet. Zároveň jsem s každou ženou naplánovala termín další schůzky, během které se pak uskutečnil vlastní rozhovor.

Obě schůzky se konaly v soukromí, v bytě respondentky A, vždy za přítomnosti jen jedné z respondentek. Snažila jsem se nastolit příjemnou, bezpečnou atmosféru s dostatkem intimity, aby ženy mohly beze strachu otevřeně hovořit i o citlivých tématech.

Při setkání jsem od žen odebrala anamnézu, především sociální, abych o respondentkách získala základní představu. Rozhovor začínal neformálně, dále probíhal dle dílčích cílů a výzkumných otázek, které jsem si předem připravila. Během rozhovoru jsme se ženami prošly jejich dětstvím i dospělostí, životem prostitutky i současností. Obě respondentky jsem znovu ujistila, že rozhovor je anonymní a získané informace budou využity výhradně pro účely zpracování této bakalářské práce.

Rozhovory jsem převedla do písemné podoby, roztřídila a zanalyzovala, brala jsem v úvahu i nonverbální komunikaci, gesta a vystupování respondentek. Dosažení stanovených cílů hodnotím v diskuzi této bakalářské práce. Nevyplněný informovaný souhlas je k práci připojen jako Příloha č. 1

5 ZPRACOVÁNÍ VÝZKUMU

5.1 Rozhovor č. 1

Iniciály Respondentky A: V.M., 24 let, svobodná, bezdětná, má stálou partnerku, vzdělání středoškolské s maturitou, zaměstnaná

V jaké rodině jsi vyrůstala?

V úplné. Bydleli jsme s našima v dvougeneračním domě, pod námi bydlela babička s dědou.

Jaké bylo tvoje dětství, vztahy v rodině?

S otcem a bratrem vztah perfektní, s matkou už o něco horší. Nikdy jsme si moc nerozuměly a všechno, co jsem kdy udělala, bylo vždycky špatné nebo ne dost dobré. Jinak jelikož spolu v domě bydlelo několik generací, bylo to příčinou mnoha sporů. Převážně mezi babičkou a mámou. Mnohdy to vyústilo v to, že si svoje spory vyřizovaly přes mě s bráchou a vždycky nám jedna z nich řekla, že ta druhá je špatná a že bysme se s ní neměli bavit. Prostě atmosféra na vyrůstání nic moc.

Jak ses jako dítě učila?

Na základce samé jedničky, na gymnáziu vyznamenání.

Jaké jsi měla koníčky?

Jako malá jsem chodila na jazykové kroužky a pak léta do ukončení gymplu na základní uměleckou školu.

Měla jsi přátele? Jak sis vedla v kolektivu?

Přátel jsem měla vždy spoustu, i starších, v kolektivu jsem byla oblíbená.

V jakém věku jsi začala chodit na diskotéky? Kdy ses setkala s alkoholem?

Na diskotéky jsem začala jezdit v šestnácti letech a s alkoholem jsem se ve větším množství setkala taky v šestnácti na oslavě narozenin strýce. Bylo to pod dohledem a se souhlasem rodičů.

**Co sis v té době myslela o prostituci? Mluvili s tebou rodiče o takových tématech?
Učili jste se o tom ve škole?**

Rodiče se mnou nikdy o ničem takovém nemluvili. Neměla jsem s rodiči tak důvěrný vztah a příliš jsme si nepovídali, pokud nebyly nějaké problémy. Ve škole jsem taky nic neslyšela, neměli jsme žádnou sexuální nebo podobnou výchovu. Spíš to člověk viděl ve filmech a nebo se o tom někde dočetl. Nijak jsem se tím nezabývala, takže jsem na to neměla ani žádný názor.

Jak ses tedy dostala k placenému sexu?

Jak už jsem řekla, vztahy v naší rodině nebyly úplně v pořádku, jelikož moje matka byla doma hlavním koordinátorem všeho a každý se jí bál. Když jsem šla do Plzně na vysokou školu, zhoršil se můj vztah s přítelem, jelikož jsme se mohli vidět jen o víkendech, kdy jsem jezdila domů. Pak jsme se nakonec rozešli a jelikož to byl poměrně dlouholetý vztah, byla jsem z toho psychicky na dně a to se projevilo na mých studijních výsledcích. Po druhém roku studia medicíny jsem skončila, protože jsem neudělala zkoušky. Moje despotická matka mi řekla, že se za mě bude před lidmi ve městě stydět a ať si radši sbalím věci a vypadnu z baráku. Odstěhovala jsem se tedy do studentského bytu v Plzni, kde jsem bydlela s kamarády, ale bez jakékoliv finanční hotovosti. Sehnat práci jako člověk s maturitou ze všeobecného gymnázia nebylo nic snadného. Jednou mě spolubydlící pozvala na pivo a navrhla mi tuhle práci - na privátě v bytě, kde jsou ještě dvě holky... Když jsem ještě studovala, tak jsem si všimla, že chodí po večerech hodně ven, pořád si kupuje nový kabelky a hadříky, na který normálně studentka nemá, ale tenkrát mi to nijak zvláštní nepřišlo, protože její tatínek byl podnikatel. Pak mi to začalo být postupně jasné...

Proč jsi o té nabídce uvažovala?

Práci jsem po dlouhém snažení nemohla najít a peníze jsem už potřebovala nutně. Ze začátku mi to přišlo jako bláznivý nápad a říkala jsem si, že to asi nezvládnu a že pak budu nechutná sama sobě, ale pak jsem se postavila nohama na zem a řekla jsem si, že za mě nikdo ten nájem nezplatí a domů se rozhodně nevrátím, když už jsem se dokázala vyprostit ze spárů své matky.

Jak jsi v té době žila, měla jsi partnera, byt?

Bydlela jsem pořád na studentském bytě, partnera jsem neměla, ale volného času jsem měla víc než dost a ty peníze prostě byly potřeba. Ale říkala jsem si, že takhle žít nechci, že je to jen dočasná záležitost, než se mi podaří sehnat normální práci.

Vzpomeneš si, jak to bylo s prvním zákazníkem?

Před první schůzkou mi holky pomohly. Půjčily mi peníze, abych si koupila prádlo. Daly mi spoustu rad, co a jak, jak se k těm chlapům všeobecně chovat, co jim dovolit, co ne. Co dělat, kdyby se to nějak zvirtlo. Tím mě trochu uklidnily. Ale když zákazník přišel, stejně jsem byla nervózní, jak kdyby to byl první sex. Díky bohu měly holky super klientelu. Většinou to byli inteligentní chlapi, při penězích, někteří i dost vysoko postavení. Buď neměli čas si někde hledat známost, nebo jim to prostě doma v posteli neklapalo. Chtěli si před tím chvilku popovídat, dát si skleničku, takže tím ta nervozita hodně spadla a člověk se postupně uvolňoval. Ani jsem si nepřipadala jako špinavá ..., spíš jako společnice. Dozvěděla jsem se spoustu věcí a získala i nějaký dobrý kontakty.

Jak dlouho sis takhle přivydělávala?

Zhruba kolem roku a půl. Pak jsem se po nějaké době setkala s bývalou kolegyní z jednoho nejmenovaného obchodu, kde jsem byla při škole na brigádě. Ta mi nabídla práci na vyšší pozici než jsem dřív dělala. Sice bych neměla tolik peněz jako na privátě, ale mohla bych začít žít normální život a hledat si partnera.

Používala jsi na privátě pravé jméno, nebo jsi měla nějakou přezdívku?

Používala jsem klasicky jen svoje křestní jméno. Někaký přezdívky mi přišly padlý na hlavu, to bych si opravdu připadala jako prostitutka.

Měla jsi tedy stálé klienty?

Ano, byli muži, co se vraceli a chtěli chodit vyloženě ke mě, protože jsem jim přišla jako fajn chytrá holka. Chovala jsem se k nim asi jinak než holky, měla jsem takovej hodně osobní přístup. A oni se ke mě chovali hezky, ne tak, jak se chlapi asi chovají k prostitutkám. Občas jsem se i já svěřovala, ne všechny schůzky byly jen o sexu. Občas jsem kromě domluvené ceny dostala i nějaký dárek, jednou dokonce telefon.

Jak často sis takhle přivydělávala?

To záleželo, jak jsme se s holkama domluvily. Někdy jednou dvakrát v týdnu, jindy každéj den.

Co jsi od toho čekala? Splnilo se to?

Někdy mě to příjemně překvapilo a zákazník byl opravdu příjemnej. Ale nebylo to tak vždycky, někdy přišel chlap, co vážil snad 150 kilo (smích). Občas to stálo přemáhání, ale tak to prostě je. Musíš se umět přemoct. Tuhle práci jsem dělala pro peníze, ne proto, abych potkávala sympatické fešáky. Ale jinak asi nemusím říkat, že to byla práce, kde člověk vydělal dost peněz za málo času, to bylo dobrý. Zbyla spousta času na nákupy, večírky, koníčky a tak.

Styděla ses za svou práci? Věděli přátelé a rodina, čím si vyděláváš, nebo jsi to musela tajit?

Rozhodně to není ten druh práce, jakou se člověk chlubí na počkání. Nevěděl to nikdo kromě kolegyň a pak jedna moje kamarádka, nejlepší kamarádka od dětství. Jelikož s rodinou jsem už v kontaktu moc nebyla, tak ti to taky nevěděli a ani bych jim to neřekla. Spíš bych jim asi tvrdila, že dělám někde v realitce, nebo tak.

Připadalo ti, že děláš něco nesprávného?

Brala jsem to tak, že to je práce jako každá jiná. Ano, ze začátku jsem se cítila trochu provinile, ale hnacím motorem pro mě bylo osamostatnit se od rodiny a za každou cenu nepřilézt zpátky domů s prosíkem, že nemám peníze a kde žít. A zase si nechat diktovat, co chce moje matka a ne to, co chci já.

Jaké podle tebe měla tahle práce výhody? A nevýhody?

Tak obrovská výhoda byla ta, že výdělký byly super a člověk byl více méně časově nezávislý a pracoval podle chuti a potřeby. No a nevýhody? Ne vždy to byl zrovna příjemnej zážitek. Při takovýhle práci si navíc člověk nemůže najít nebo mít partnera a žít normálně. Musí tajit, jak pracuje, a vymýšlet si, co dělá. Když se mě někdo ptal, co dělám, tvrdila jsem, že v realitce. Člověk musí prostě pořád lhát nebo mlžit, a pak je otázka času, kdy se prokecne nebo se do toho zamotá.

Změnil se díky téhle práci tvůj vztah k rodině nebo přátelům?

K rodině ne. Ale přátel se to bohužel dotklo. Jak jsem říkala, člověk musí pořád lhát, to ho unavuje... radši se přestane s kamarády bavit, aby si nemusel pořád něco vymýšlet...

Hlíдалa sis nějakým způsobem zdraví?

Měly jsme s holkama domluvu, že budeme nekompromisní, co se týče ochrany. A pak samozřejmě prohlídky na gyndě. Žádné speciální testy jako na HIV nebo tak, to opravdu ne. Nemusím asi říkat, že doktoři a sestry nějakou mlčenlivost opravdu neřeší a že je stejně všechno slyšet ven přes dveře do čekárny. Kdyby se objevily nějaký potíže, tak bych určitě na testy šla, ale vše probíhalo bez problémů.

Proč jsi toho nakonec nechala?

Jak už jsem řekla, dostala jsem nabídku celkem dobře placené práce na vedoucí pozici v obchodě... a já už toužila začít žít normálně.

Jak to tenkrát dopadlo se školou?

K medicíně už jsem se nevrátila, teď se snažím vystudovat ekonomku, dálkově, při práci.

Jak žiješ dneska - kde pracuješ, jak bydlíš?

Díky pěknému stálému platu jsem se osamostatnila od spolubydlících. Dneska bydlím sama v podnájmu 1+1, za ta léta na vedoucí pozici jsem se ze sítě supermarketů propracovala do hypermarketů, stále na vedoucí pozici, takže nežiju špatně, jsem spokojená. Hlavně jsem se vrátila do školy, studuju obor, který jsem opravdu chtěla a který souvisí s mojí prací.

K prostituci už ses znovu nevrátila?

Ne, nebylo to potřeba.

Myslíš, že se k tomu někdy vrátíš?

Doufám, že ne. Teď, když už mám letité pracovní zkušenosti, myslím, že slušnou práci v oboru vždycky seženu. Nebo k tomu budu mít aspoň větší šanci než s maturitou z gymplu a nedodělanou vejškou.

Změnil se nějak tvůj život od té doby, co to neděláš?

Tak s rodinou vše beze změny. Teď se snažím oprášit přátelství s lidmi, které jsem tenkrát zanedbávala. Život je úplně jiný, když člověk nemusí pořád o něčem mlžit. Můžu být sama sebou, uvolnit se, nedávat si pozor na pusu.

Změnila ses od té doby ty?

Tak určitě to ve mě něco zanechalo, je to taková 13. komnata, na kterou nikdy nebudu pyšná a nebudu se s ní chlubit. Na druhou stranu, každý má nějakou 13. komnatu, s tím se dá žít. Důležité je, že jsem se dokázala postavit na vlastní nohy... a pak s tím zase skončit a začít normální život. Myslím, že povahově jsem to pořád já, nijak jsem se nezměnila, jen se teď můžu zase normálně bavit s lidma kolem sebe.

Máš teď partnera?

Ano, mám partnerku. Nikdy jsem neměla sklony k... ke stejnému pohlaví, ale nějak jsem nemohla najít chlapa, se kterým by to fungovalo a se kterým by mě to bavilo. Nevím, jestli jsem se prostě nedokázala uvolnit, ale nějak to nešlo. Tak jsem tomu chtěla dát čas a být nějakou dobu sama. Když jsem nastoupila do práce, seznámila jsem se s jednou kolegyní. Je vdaná, má děti, manželství jí moc neklape... Začaly jsme se vídat, povídat si o problémech a nějak to mezi námi... vzniklo. Bylo to úplně jiné, než co jsem kdy zažila, a tak to prostě začalo fungovat.

Ví tvá přítelkyně nebo její děti, čím ses dřív živila?

Neví, zatím ani nemám v plánu jí cokoliv říkat.

Stydíš se o tom dneska mluvit?

Jo, stydím. Hodně.

Jaké máš dneska koníčky, co tě baví?

Tak moje koníčky jsou trochu protichůdné. Od malička mě baví muzika, takže jsem si splnila sen a občasně funguju jako DJka ve dvou klubech. Na druhou stranu miluju rybaření, když můžu vypadnout na celý den do přírody s knížkou, do ticha a nic neřešit. Prostě když se potřebuju vybouřit, tak jdu hrát na diskotéku, a když se potřebuju uvolnit a být v klidu, jedu na ryby. Do toho občas squash, procházky v přírodě s pejskem a tak.

Čeho bys v budoucnu chtěla dosáhnout?

Rozhodně bych se chtěla usadit. Pořídit si malý domeček na okraji Plzně a žít tam s partnerkou a jejími dětmi. Taková spokojená rodinka.

5.1.1 Souhrn

Slečna V.M. je moje vrstevnice, je jí 24 let, vystudovala všeobecné gymnázium, pak nastoupila na jednu s nejnáročnějších vysokých škol vůbec a přestěhovala se do Plzně. V dětství byla děvče s přáteli i koníčky, žila v domku se svou rodinou, už od malička vnímala svůj vztah s matkou jako neuspokojivý, o matce dodnes hovoří jako o despotické ženě, hlavní koordinátorce apod. O prostituci toho příliš nevěděla, informace čerpala z filmů a časopisů, neuvažovala, že by jí takový osud mohl potkat. V době studia na vysoké škole ukončila několikaletý vztah s partnerem, rozchod nesla těžce, zároveň ukončila studium vysoké školy. Protože rodiče, hlavně matka, nesli ukončení studia velmi těžce, přestěhovala se V.M. na trvalo do Plzně do studentského bytu s několika kamarády a marně sháněla práci. K prostituci ji přivedla spolubydlící. Hlavní motivací nabídku přijmout byla zřejmě touha osamostatnit se od rodičů a jistá hrdost - hlavně neselhat a nemuset se vrátit do své primární rodiny. Prostituci se věnovala přibližně rok a půl. V.M. o sobě nemluví jako o prostitutce, sama sebe vnímala spíš jako společníci nebo velmi dobře vydržovanou milenku bohatých mužů. S prostitucí skončila, když od bývalé kolegyně dostala nabídku pracovat v obchodě. Dnes žije sama v pronajatém bytě, studuje vysokou školu - tentokrát obor, který opravdu chtěla dělat, k prostituci se vrátit nechce. Vztahy s rodinou jsou stále napjaté. Má vdanou partnerku, která o její minulosti neví.

5.1.2 Mezi řádky

V.M. byla při rozhovoru ztlačně nervózní, střídala nespisovnou řeč - jako když se normálně baví s kamarádkou a spisovnou (až knižní) řeč. Když mluvila o bolestivých tématech (jako je ztráta přátel) nebo momentech, kdy se styděla, je i z jazykových prostředků znát jisté odosobnění: *"Člověk vydělal rychle dost peněz... není to práce, jakou se člověk chlubí na počkání..."* V některých pasážích byly hodně cítit emoce, především když mluvila o své matce. Když jsem ukončila nahrávání, povídaly jsme si o tom, jaké pro ní bylo nahrávat rozhovor a vůbec mluvit o tomto tématu. Mimo záznam pak zmínila, že vůbec nejtěžší bylo mluvit o matce. Mluvit o prostituci sice také nebylo úplně jednoduché, ale na to byla připravená, věděla, na co se budu ptát. Samotnou jí překvapilo, jak se o matce dokázala rozmluvit, zároveň jí to ale připomnělo staré bolesti. Hodně emotivní byla i zmínka o vysoké škole, kterou V.M. volila podle přání matky, ne podle vlastních zájmů a

talentu. Když na konci rozhovoru hovořila o tom, že dnes studuje školu, kterou opravdu studovat chce, byla znát hrdost, že si plní sen i navzdory přání rodiny.

V pasáži, kde jsem se ptala, zda jí prostituce připadala jako něco nesprávného, opět sklouzla k tématu matky *"hnacím motorem pro mě bylo osamostatnit se od rodiny a za každou cenu nepřilézt zpátky domů s prosíkem, že nemám peníze a kde žít"*, v tónu hlasu opět zazníval potlačovaný vztek.

V.M. zmínila i to, že během svého života několikrát užívala antidepresiva, jednou v pubertálním věku, pak po rozchodu s partnerem a v současné době je užívá znovu.

Její současná partnerka stále žije s dětmi a s manželem, svazek i před neshody trvá dál. V.M. při své představě o budoucnosti zmínila, že by si přála koupit rodinný domek, kde by pak žila s partnerkou a jejími dětmi. Po ukončení nahrávání ale dodala, že pochybuje, zda její partnerka manžela někdy opustí. Tlaky v práci a obavy o vztah V.M. momentálně nejvíc trápí, cítí se z toho hodně vyčerpaná.

5.2 Rozhovor č. 2

Iniciály Respondentky B: M.B., 40 let, vdaná, má dvě dcery (17 a 19 let), vyučená, zaměstnaná

V jaké rodině jsi vyrůstala?

V úplné rodině. Vyrůstala jsem s mladším bratrem v rodinném domečku ve vesnici kousek za Plzní. Rodiče byli moc fajn, s mamkou jsem se mohla bavit jako s kamarádkou, i když to mezi námi občas vřelo. Jako holka jsem byla docela divoká, měla jsem ráda zábavy, chtěla jsem se líbit klukům, chodila jsem domů pozdě. Asi proto pak měli rodiče ještě bráčku, ten byl zase na kluka až moc v klidu, nedělal žádné problémy. Táta doma moc nebyl, podnikal.

Jaké bylo tvoje dětství, vztahy v rodině?

Vztahy byly a jsou úplně výborné, i když teď se tolik nevidáme, není na to čas. Nesejdeme se kvůli práci a taky proto, že každý z nás bydlí jinde.

Jak ses jako malá učila? Jaké jsi měla koníčky?

Byla jsem velice průměrná žákyně. Radši jsem běhala venku s kamarády, než abych se učila. Jinak jsem žádné speciální koníčky neměla, když jsem měla volnou chvíli, trávila jsem jí s ostatními dětmi venku. Hráli jsme si, dělali lumpárny a tak.

Měla jsi tedy hodně přátel? Byla jsi oblíbená v kolektivu?

Jo, přátel jsem měla opravdu hodně a ve všech věkových kategoriích, dokázala jsem se bavit s každým, byla jsem hodně oblíbená. Hlavně u kluků (smích), líbila jsem se.

V jakém věku jsi začala chodit na diskotéky? Kdy ses setkala s alkoholem?

Tak za našich dob nebyly ani tak diskotéky, jako spíš zábavy. Hned jak jsem dostala občanku, žádná akce mi neunikla. A alkohol jsme s kamarády zkoušeli už jako malí - u jednoho kamaráda doma, když jeho rodiče byli pryč. (smích)

Co sis tenkrát myslela o prostituci? Mluvili s tebou rodiče o takových tématech? Učili jste se o tom ve škole?

Za naší doby se o takových, a spoustě jiných věcech, nemluvílo a ani mluvit nesmělo, takže ani ve škole. Ano, věděli jsme o tom, že se něco takového děje, že to existuje, ale bylo to tabu.

Jak ses dostala k placenému sexu?

To už jsem byla vdaná, měli jsme takovou finanční krizi. Manžel byl vysoce postavený manažer a přišel o práci. Máme dvě děti a hypotéku, to bych z platu prodavačky prostě nezvládla. Manžel sice chodil příležitostně na brigády, ale to byla jenom kapka do moře. Tak jsem po brigádách začala koukat i já... a našla nabídku práce v nočním klubu v jiném městě.

Proč jsi o té nabídce uvažovala?

Byli jsme na tom opravdu špatně. A kvůli dětem bych brala cokoliv, abych je uživila. Navíc bar nebyl v Plzni, ale relativně daleko, zákazníci často Němci, tak jsem si říkala, že mě tam nebude nikdo znát. Navíc se dal domluvit i odvoz, tak jsem mohla doma tvrdit, že jedu na noční brigádu do fabriky.

Jak jste v té době žili?

Tak já chodila přes den na ranní do krámu a některé večery jsem jezdila do klubu, manžel měl občas nějakou jednorázovou brigádu, ale hlavně se staral o děti a domácnost. Byla jsem málo doma, tak jsem holkám chyběla, ale braly to statečně, vysvětlily jsme si, že musím hodně pracovat, abychom nepřišli o dům.

Pamatuješ si, jaké to bylo s prvním zákazníkem?

Tak to bylo hodně zvláštní... manžela jsem do té doby nikdy nepodvedla, takže jsem se bála, jestli to vůbec zvládnou, jestli nebudu mít výčitky, jestli mi to půjde. Prvně mě oslovil starší cizinec, mohlo mu být tak k šedesátce, byl to stálý zákazník. Všimnul si, že jsem v klubu nová. Vážně jsem si myslela, že to nezvládnou, byl starej a byl to takovej ten slizkej typ... na první zkušenost nic moc, ale věděla jsem, proč to dělám. Trochu křest ohněm, no.

Jak dlouho sis takhle přivydělávala?

Docela dlouho, kolem čtyř let, pak manžel sehnal stálou práci.

Používala jsi svoje pravé jméno, nebo jsi měla nějakou přezdívku?

Holky v klubu většinou měly nějakou přezdívku, já si nechala říkat Mercy.

Měla jsi svoje stálé klienty?

Tu a tam se někdo vrátil, ale většinou se návštěvníci klubu hodně měnili.

Jak často sis takhle přivydělávala?

Na začátku jsem tam jela tak jednou v týdně, ale když jsem viděla, kolik peněz se takhle dá vydělat během jednoho večera, začala jsem dojíždět častěji.

Co jsi od toho čekala? Splnilo se tvoje očekávání?

Čekala jsem hlavně peníze. To se splnilo, klub měl vždycky dost návštěvníků... V Plzni bych si asi tolik nevydělala... Navíc se tahle práce dala dělat současně s tou v obchodě, i když ne moc často, ranní vstávání bylo náročné a odpoledne jsem pak prospala.

Styděla ses za svou práci? Věděli přátelé a rodina, čím si vyděláváš, nebo jsi to musela tajit?

Doma jsem to neřekla, manžel věděl o brigádě ve fabrice, asi i něco tušil, ale nikdy se na to neptal. Důležité bylo, že jsme účty platili včas. Přátelům jsem vlastně řekla totéž, že chodím na brigády do fabriky. Nedokážu si představit, jak by zareagovali, kdybych jim řekla pravdu. O práci jsme se bavily jen s holkama z klubu, protože ty na tom byly podobně, jen málokterá měla někoho, komu se mohla svěřit. Vlastně jsem žila dva životy, v

klubu jako Mercy a doma jako máma a manželka. Snažila jsem se, aby se tyhle dva životy nepotkaly.

Připadalo ti, že děláš něco nesprávného?

Na prostitutky jsem koukala jako na spodinu, představovala jsem si Romky u silnice... ani ve snu by mě nenapadlo, že bych někdy mohla dělat něco takového. Není to nic, o co jsem stála, prostě jsem musela. Když jsem pak začala pracovat v klubu, už se to nezdálo tak strašný. Holky, co tam pracujou jsou úplně normální, žádný děsivý případy. Tak jsem to začala brát prostě jako práci. I když jsem věděla, že se o tom nemůžu hrdě bavit s kámoškama u kafe (smích).

Jaké má podle tebe tahle práce výhody a nevýhody?

Peníze. Největší výhoda toho všeho byly peníze. A taky to, že klub byl mimo město. Špatný bylo lhát rodině, ale tohle bych jim říct prostě nemohla. S manželem jsme se hodně odcizili, on se staral o holky a já buď byla v práci, nebo spala. Nedokázala jsem se rodině moc věnovat, bylo toho moc.

Takže se změnil tvůj vztah k rodině? A k přátelům?

Tak o kamarádech nemohla být řeč, pořád jsem byla pryč, nebo se snažila strávit aspoň chvíličku s rodinou, jediný kamarádky jsem měla v klubu, na jiné nebyl čas. Doma jsem cítila, že se ani dětem, ani manželovi nevěnuju tak, jak bych chtěla. On se tak snažil, staral, oceňoval, že utáhnu celou rodinu, na nic se neptal. A já byla pořád pryč nebo strašně unavená.

Hlíдалa sis nějakým způsobem zdraví?

Tak určitě. Brala jsem antikoncepci, trvala na kondomu, i když bez ochrany bych si asi vydělala víc, ale nikdy bych nechtěla ohrozit lidi, které mám ráda. Chodila jsem na klasické prohlídky na gyndu. A jednou jsem si nechala dělat testy na HIV a takový ty nemoci.

Proč jsi toho nakonec nechala? A kdy to bylo?

Manžel asi po čtyřech letech našel práci se slušným platem, takže už jsme finančně vycházeli jako dřív. Navíc jeho nová práce byla časově dost náročná, takže jsem musela být víc doma a starat se o dcery. Už je to pět let.

Jak žiješ dneska?

Stále bydlíme v domečku, hypotéka už bude splacená, obě dcery zatím bydlí s námi, i když už by se mohly osamostatnit - aspoň ta starší (smích). Pořád taky pracuju v obchodě, dokonce jsem z prodavačky povýšila na vedoucí směny.

Myslíš, že se do klubu někdy vrátíš?

Doufám, že už nikdy. Snad něco takovýho už nebude třeba. Ale je pravda, že kdyby nebyla jiná možnost, jak se postarat o rodinu, asi bych to udělala znova.

Změnil ses nějak tvůj život od té doby, co to neděláš?

Jo, to změnil. Manžel se mě sice na druhou práci nikdy nevyptával, asi měl výčitky, že to stejně dělám kvůli němu, protože on v práci selhal a nedokázal se o nás postarat... Doma jsme se v té době hádali, hodně jsme se odcizili. Když pak zase našel práci, bylo to na něm hodně znát, ulevilo se mu. Jednak že se o nás zase postará, jednak že já přestala s tou brigádou. Doma se pomalinku věci obracely tak, jak by to asi mělo být. Oba pracujeme, oba máme nějaký čas na rodinu i na sebe, zase se spolu dokážeme bavit. Jsem ráda, že brigády v klubu jsou za mnou, na druhou stranu jsem ale ráda i za to, že jsem to dokázala zvládnout.

Změnila ses nějak ty?

Myslím, že jsem pořád stejná. (smích) Ale ne, úplně stejná asi ne, ale to se takhle těžko posoudí. Rozhodně jsem vděčná, že mám rodinu. Jsem šťastná, že mám děti a manžela. Že žijeme jak se říká normálně.

Stydíš se o tom mluvit?

S tebou ne. (smích) S nikým o těchto věcech nemluví, nikomu jsem to neřekla. Je to trochu divný takhle...odkrýt karty.

Jaké máš koníčky, co tě teď baví?

Koníčky asi žádný nemám. S manželem si občas vyrazíme na večeri nebo do kina. Jinak se snažím hodně věnovat holkám, i když ony o to už moc nestojí, mají jiný zájmy (smích). Jezdíme na výlety a tak.

Jaká jsou tvoje přání do budoucnosti?

Hlavně chci mít z krku hypotéku. Dcery jsou teď na střední škole, doufám, že jí úspěšně dodělají, snad půjdou i na vysokou. Nechci, aby se holky jednou dostaly do takové situace, ve který jsem byla já.

5.2.1 Souhrn

Paní M.B. je vdaná matka dvou dcer, je vyučená, pracuje v obchodě. Vyrostla na vesnici v domku s rodiči a bratrem, vztahy v rodině byly dobré. Ve škole byla průměrná, středem jejího zájmu byli spíše přátelé než učení, v kolektivu byla velmi oblíbená. K prostituci se dostala, když její manžel přišel o práci. Byla to pro ni možnost jak uživit celou rodinu, než si manžel najde novou práci a finanční situace se ustálí. Práci v baru měla jako brigádu ke své práci v obchodě asi čtyři roky. V té době to vnímala tak, že žije dvojí život. S brigádou v baru přestala, když manžel získal práci. Do baru by se vrátit nechtěla, zároveň ale dodává, že kdyby nebyla jiná možnost, udělala by to. Dnes pracuje v obchodě, povýšila, žije stále s rodinou a užívá si, že se může dcerám věnovat, jezdí společně na výlety, povídají si.

5.2.2 Mezi řádky

M.B. je sympatická žena plná energie a životního optimismu, číší z ní síla. Povídat si s ní pro mě bylo příjemné, i přes to, že témata nebyla úplně běžná. M.B. na mě působí jako zodpovědná máma, která svou rodinu nade všechno miluje. I její slova to potvrzovala. Trochu mě překvapila zmínka o tom, že svého muže nikdy před prací v baru nepodvedla, když v baru skončila, tak také ne. Svoji práci v baru brala a stále bere jako práci - způsob uživit rodinu, není hrdá na to, jakým způsobem si vydělávala, ale měla k tomu své důvody. Při rozhovoru působila otevřeně, sebevědomě. Sebevědomí i optimismus se vytrácely, když se dostala k tématu vztahů v rodině v době, kdy pracovala v baru. Hádky, odcizení, rodinnou krizi, nedostatek času na děti popisovala, jako by se jí to znovu a znovu přehrávalo v hlavě, připomněla si, jak bezvýchodné období to pro ni bylo. V kontrastu s tím se mi zdálo až paradoxní, s jakou lehkostí dokázala mluvit o prostituci.

5.3 Výsledky a jejich interpretace

Abych mohla dosáhnout dílčích cílů, které jsem si stanovila, bylo potřeba mezi výzkumné otázky doplnit i dotazy na dětství, vztahy v rodině, motivace k prostituci apod. Tím jsem získala celistvý pohled na konkrétní kazuistiku, osud ženy. Informace získané

rozhovorem jsem rozdělila do několika tematických celků a porovnála odpovědi obou respondentek mezi sebou.

5.3.1 Vztahy v rodině

Respondentka A měla od dětství bouřlivé vztahy s matkou, které dodnes přetrvávají. Respondentka A o své matce nerada mluví a pokud ano, tak velmi zaujatě, označuje ji jako despotickou ženu a viní ji z některých životních situací, ve kterých se ocitla. Ze strany matky se jí nedostávalo dostatečných projevů lásky ani ocenění. Mnoho autorů se shoduje, že vyrůstání v dysfunkčním rodinném prostředí je jedním z rizikových faktorů pro vznik sociálně patologických jevů, což nejspíš potvrzuje i tento případ. Uvádí se, že funkce rodiny je důležitá a nenahraditelná, rodiče by měli mít k dětem otevřený a důvěrný vztah, což v V.M. rozhodně nebylo splněno. Oproti tomu respondentka B prožila klidné dětství ve fungující rodině, měla prostor rozvíjet své zájmy a mohla otevřeně komunikovat s matkou .

5.3.2 Motivace

Uvádí se, že nejčastější motivací k prostituci jsou finance, to bylo splněno v obou případech. Respondentka A se dostala do náročné životní situace, když po rozchodu s partnerem ukončila i studium vysokoškolského oboru, který byl zcela mimo její zájmy, kvůli tomu se ale musela odstěhovat od rodičů, kteří se s jejím odchodem z vysoké školy nesmířili. V.M. pak žila ve studentském bytě bez podpory rodičů a s velmi omezenými možnostmi najít práci. Hlavní motivace tedy byla ekonomická. Respondentka B se rovněž dostala do tíživé finanční situace, když její manžel přišel o práci, na ní pak spočívalo břemeno zabezpečit celou rodinu. I ve druhém případě je hlavní motivací ta ekonomická. V případě respondentky A lze ale vysledovat i skrytou motivaci, která vychází ze vztahu s matkou. Pro V.M. by bylo velmi ponižující, kdyby ve své snaze osamostatnit se neobstála a musela se vrátit za rodiči a prosit je o finanční podporu. Od dětství se cítila manipulována a samostatný život v cizím městě pro ni byl první příležitostí rozhodovat se sama za sebe.

5.3.3 Život v době kariéry v sexbyznysu

V době, kdy obě ženy pracovaly jako prostitutky, se nijak nezměnil jejich pohled na ně samé. Obě prostituci braly jako práci, jako způsob, jak vydělat peníze na svoje základní potřeby. Respondentka A sice zmiňuje i nákupy a večírky, ale původní motivací pro ni bylo finanční zabezpečení, co se týče základních životních potřeb, možnost nadstandardních nároků pak shledává jen jako výhodu své práce. Obě se s prací tajily, obě

měly verzi, kterou vyprávěly rodině nebo přátelům. Respondentka A žila v pronajatém studentském bytě s dalšími lidmi, jediným jejím příjmem byly peníze z prostituce, neměla partnera a postupně přicházela o přátele, otevřeně mohla komunikovat jen s kolegyněmi z oboru a se svou nejbližší kamarádkou z dětství. Necítila stud za to co dělá, svou práci tajila proto, že se obávala, jak by tuto informaci její okolí přijalo. Cítila se vyčerpaná z neustálého lhaní a zatajování. Respondentka B svůj přivýdělek v klubu také tajila a stejně jako respondentka A se o tomto tématu mohla otevřeně bavit jen s kolegyněmi z klubu. Svůj život striktně rozdělovala do dvou rolí - Mercy z klubu a milující matky: *"Snažila jsem se, aby se tyto dva životy nepotkaly."* Z těchto slov je cítit stud. Takové rozdělení života vnímám jako obranu respondentky, aby sama sobě nepřipadala nechutná, zrazující, odporná apod. Udržela si integritu pomocí rozdělení do těchto dvou rolí, napomohlo tomu i klubové jméno Mercy a zároveň přístup k prostituci "prostě jako k práci". V tom soukromém životě chodila do své původní práce a žila s manželem a dětmi, na které neměla tolik času, kolik by si přála: *"S manželem jsme se hodně odcizili, on se staral o holky a já buď byla v práci, nebo spala. Nedokázala jsem se rodině moc věnovat, bylo toho moc."*, přátelům se nevěnovala vůbec.

5.3.4 Ukončení prostituce

Svou prostituční kariéru ukončily obě respondentky na základě vnější motivace - dostaly možnost žít jiným způsobem. Respondentka A byla oslovena kolegyní z dřívější brigády, dostala nabídku nastoupit zpět do obchodního řetězce, tentokrát ale na vyšší pozici, což s sebou přinášelo velmi podobné finanční ohodnocení jako privátní prostituce v tom rozsahu, v jakém ji respondentka v té době dělala. Manžel respondentky B našel zaměstnání, které odpovídalo jeho kvalifikaci, takže i platové podmínky byly srovnatelné s těmi z předchozího zaměstnání. V obou případech byla prostituce nejprve cestou uspokojení základních potřeb, později k tomu ale přestala být nezbytná. Ani jedna z respondentek neshledávala v prostituci uspokojení, proto ze sexbyznysu odešly, jakmile se jim k tomu naskytl příležitost. Matoušek (2005, s. 261) říká, že základní podmínkou úspěšného odchodu ze sexbyznysu je vlastní odhodlání pracovnice. S tím lze v obou případech souhlasit, obě ženy prostituci opustily z vlastního rozhodnutí a vlastními silami.

5.3.5 Současný život

Respondentka A má v současné době ukončené střední vzdělání s maturitou ze všeobecného gymnázia, studuje vysokou školu a pracuje na vedoucí pozici v řetězci hypermarketů. Respondentka B na svém vzdělání dál nepracuje, je vyučená, ve své práci

získala vyšší pozici. Celkové příjmy respondentky A a rodiny respondentky B jsou srovnatelné se situací před tím, než se respondentky začaly věnovat prostituci. Respondentka A žije v pronajatém bytě, zvažuje koupi rodinného domku na okraji Plzně, proto šetří peníze a sleduje nabídky hypotéčních úvěrů. Má stálou partnerkou, se kterou udržuje v podstatě milenecký vztah, protože partnerka je vdaná. Respondentka B žije se svou rodinou v domku, který bude brzy splacený, a vyhlíží okamžik, kdy se některá z jejích dcer bude chtít osamostatnit, respondentka by chtěla být dcerám oporou, doufá, že se nikdy nedostanou do takové situace, ve které se ocitla ona.

5.3.6 Pohled na prostituci

Obě respondentky se shodují, že kariéra prostitutky není něco, o čem se mluví. Obě svoji minulost tají, je to pro ně jako Pandořina skříňka, která by se opravdu neměla otvírat. Zároveň ale pociťují jistou hrdost, že dokázaly překonat náročnou životní situaci vlastními silami. Respondentka A je ráda, že se o sebe dokázala postarat, že nemusela vyhledat pomoc rodičů, se kterými má napjaté vztahy. Respondentku B zase těší, že se dokázala postarat o celou svou rodinu, což by z platu prodavačky opravdu nešlo. Prostituce se pro ně stala takovou šedou zónou, něčím, co sice skrývají, ale co je zároveň důkazem jisté jejich schopnosti. Při rozhovorech bylo zřetelné, že nejsou zvyklé o této kapitole svého života mluvit, některé věci bylo pro respondentky těžké vyjádřit, některé vzpomínky probouzely dávno potlačené emoce.

DISKUZE

Pro svou bakalářskou práci jsem zvolila téma Vliv prostituce na život ženy, protože prostituce je rozšířený jev, se kterým se v našich životech opakovaně setkáváme, ale zároveň mu příliš nerozumíme. Bylo napsáno mnoho knih, brožur, příruček, manuálů či novinových článků, které prostituci popisují jako sociální jev, ale jen málo autorů se věnuje subjektivnímu pohledu samotných sexuálních pracovníků. V tomto směru se naplnil můj předpoklad, že stávající literatura není úplně dostačující a zaměřuje především na zdravotní, sociální a právní dopady prostituce, případně na další jevy s ní spojené, jako je zneužívání dětí, násilí apod. Domnívám se, že právě subjektivní pohled sexuálních pracovníků je klíčem ke skutečnému porozumění této problematice. A porozumění je pak nezbytně nutné, abychom ze svých názorů postupně odstraňovali předsudky a abychom s klientkami s takovou sociální anamnézou dokázali komunikovat vhodným způsobem. Zároveň je pro mě osobně téma velmi zajímavé, chtěla jsem se o něm dozvědět víc a překonat tak i svoje vlastní předsudky.

Jako strategii pro svůj výzkum jsem vybrala kvalitativní formu šetření, díky kterému jsem mohla problematiku zmapovat podrobněji. K vytěžení informací jsem pak použila techniku polostandardizovaného rozhovoru, díky tomu jsem měla připravené otázky, abych se sama v tématu dobře orientovala, a zároveň jsem mohla pokládat doplňující otázky, rozvíjet témata případně upravit znění otázky, aby došlo ke vzájemnému pochopení. Forma osobního kontaktu s respondentkou mi pak dává prostor hodnotit i nonverbální signály, číst mezi řádky a také nastolit tak důvěrnou atmosféru, aby i na citlivé otázky odpovídaly respondentky pravdivě a otevřeně.

Jako respondentky pro rozhovor jsem zvolila dvě ženy, z nichž každá je jedinečná, mají různé názory, prožitky, zkušenosti, vlastnosti i hodnotovou orientaci. I příběhy obou žen se různí, ačkoliv můžeme najít několik podobností. První z respondentek si prostitucí vydělávala přechodně, když ukončila školu a nesehnala zaměstnání, druhá respondentka se takto snažila zabezpečit svoji rodinu po dobu, kdy manžel neměl práci. Obě respondentky prostituce zanechaly, žádná z nich by se k ní nechtěla vrátit.

Rozhovory jsem koncipovala takovým způsobem, aby přinesly odpovědi na tři dílčí cíle, které jsem stanovila výše. Pro komplexnost příběhu a možnost hledání spojitostí jsem doplnila výzkumné otázky týkající se dětství, vztahů s rodinou a motivace k prostituci.

Obě respondentky se ocitly v náročné životní situaci a pro obě se tak prostituce stala způsobem, jak získat peníze na zajištění základních životních potřeb. Jedna z respondentek pochází z dysfunkční rodiny, což je všeobecně považováno za predispozici vzniku nežádoucích sociálních jevů, nicméně druhá respondentka vyrůstala ve funkční rodině s otevřenými vztahy. Pokud se zaměříme na motivace těchto žen k prostituci, pak se výsledek mého výzkumu ztotožňuje s většinou dostupné literatury, totiž že hlavní motivací byly ekonomické důvody. Nejednalo se však o tzv. heroinovou motivaci, ani jedna z respondentek neužívá ani v minulosti neužívala drogy, pouze u respondentky A jsem shledala nikotinismus. V případě dalších konsekvencí ale nejde o typické případy z učebnic: ženy, které strávily dětství v dětském domově, národnostní menšiny nebo již zmíněné drogově závislé.

Pro obě ženy se prostituce stala dočasným řešením tíživé situace, u kterého nechtěly zůstat na trvalo. To obě dodržely, sexbyznys okamžitě vlastními silami opustily, jakmile získaly možnost zabezpečit sebe nebo svou rodinu jiným způsobem.

Prvním z dílčích cílů bylo zjistit, jaký byl život žen v době, kdy se věnovaly prostituci. V tomto období obě popisují jisté stresové faktory. Obě se musely se svou prací tajit, lhát svým rodinám i přátelům. O přátele přicházely - respondentka A především proto, že ji unavovala soustavná přetvářka a bylo pro ni snazší se s dřívějšími přáteli přestat stýkat, respondentka B především kvůli nedostatku času a energie, protože kromě práce v baru měla stále i původní práci v obchodě. V případě respondentky A zůstaly vztahy v rodině napjaté a stejně nefunkční, jako tomu bylo v minulosti. Respondentka B pak popisuje odcizení od manžela, hádky, rodinnou krizi a nedostatek času na děti. Pro obě ženy byla ale prostituce cestou k takovým finančním prostředkům, že se respondentka A nemusela s pocitem selhání vrátit ke své primární rodině a žádat o podporu a respondentka B tak dokázala zajistit celou svoji rodinu po dobu, než se manželovi podařilo sehnat odpovídající zaměstnání. Svým způsobem je to úspěch a obě ženy si tak dokázaly své schopnosti a také jistou dávku houževnatosti.

Jako druhý dílčí cíl ve svém výzkumu jsem stanovila analyzovat současnou sociální situaci obou žen. Respondentka A žije v současné době v pronajatém bytě, ale zvažuje koupit domu, podniká první krůčky k tomu, aby její sen splnil. Ve své práci je úspěšná. Respondentka B v práci také povýšila, i když vzhledem k nižšímu vzdělání se nepropracovala do manažerské pozice. Dům, ve kterém s rodinou žijí, bude brzy splacen,

tím se v dohledné době uleví rodinnému rozpočtu. Dalo by se říci, že kariéra v oblasti prostituce byla pro obě ženy jakýmsi odrazovým můstkem. Při rozhovoru na mě působily takovým dojmem, že při ponižující práci, o které dodnes nemohou otevřeně mluvit, si uvědomily vlastní sílu a hodnotu, když pak sexbyznys úspěšně opustily, dokázaly po pracovní stránce podnikat efektivní kroky, získávat vyšší pozice i platové ohodnocení.

Třetím dílčím cílem jsem chtěla poodhalit, jak dnes ženy nahlízejí na svou dřívější prostituční kariéru. Na přímou otázku, zda se za svou dřívější práci styděly, odpovídaly, že to byla prostě práce. To mělo vzbuzovat dojem, že není, za co se stydět. Zároveň ale dodávaly, že o této práci nemohly mluvit se svými přáteli nebo rodinou, že by se jim nedostalo pochopení apod. Respondentky tedy neuvádějí, že se za svou práci styděly, ale jejich chování i další komentáře hovoří o pravém opaku. Je otázkou, zda se skutečně jednalo o stud v pravém slova smyslu - za práci, kterou se živí, nebo pravděpodobněji o obavy z nepochopení a nepřijetí společností, která je protkaná předsudky. Zároveň z výpovědi respondentky A bylo znát, že sebe vnímá jiným způsobem, než své kolegyně (*"...chovala jsem se k nim jinak než holky..."*) a než další prostitutky (*"oni se ke mě chovali hezky, ne tak, jak se chlapi asi chovají k prostitutkám"*). Tataž žena se o sobě také nezmiňuje jako o prostitutce, pohlížela na sebe jako na společnici, což by se dalo považovat za určitou formu úniku ve snaze udržet svou vnitřní integritu. Respondentka B se se svou prací smiřovala tak, že svůj život pomyslně rozdělila na dva, v jednom životě byla pořád taková, jak se znala - matka, manželka, prodavačka, ve druhém životě měla přezdívku a pracovala v erotickém klubu, i tento přístup považují za snahu udržet svou integritu. To svědčí o tom, že ani z žen nedokázala svou práci skutečně vnímat jako "práci jako každou jinou", ačkoliv si to tak snažily racionálně vysvětlit.

V hlavě se mi rozezněl jakýsi alarm při výpovědi respondentky A: *"... doktoři a sestry nějakou mlčenlivost opravdu neřeší a že je stejně všechno slyšet ven přes dveře do čekárny."* Ze slov byla znát obava nejen z toho, že slova pronesená v ordinaci lékaře mohou být slyšet do čekárny, ale také z upovídání personálu, nedodržení mlčenlivosti případně pomlouvání. Tentýž alarm se mi v hlavě rozezvučel v okamžiku, kdy jsem si uvědomila, že tato slova mohou na základě vlastních zkušeností z praxe jen potvrdit. Obavy žen s tíživou sociální anamnézou nebo například se stigmatizující diagnózou před takovým přístupem zdravotnického personálu jsou bohužel často opodstatněné. Není pak divu, že se ženy snaží taková fakta zatajit i v situacích, kdy jejich znalost může mít fatální vliv, např. při odebrání anamnézy v ordinaci lékaře, případně jsou úplně odrazeny od návštěvy

lékaře. Proto jsem ráda, že jsem si zvolila toto téma. Význam své bakalářské práce vnímám především v tom, že seznámení se subjektivním pohledem sexuálních pracovníků na prostituci by mohlo odbourat některé předsudky a odkrýt tabu. Otevřený přístup bez předsudků je dobrý začátek cesty ke kvalitnímu poskytnutí zdravotnické péče všem klientům.

Ráda bych také zmínila, že na mě působilo až zarážejícím dojmem, že ani jedna z žen se ve škole o prostituci nic nedozvěděla. Obě se shodují, že toto téma nebylo součástí osnov. To mě donutilo vzpomínat na svoje léta povinné školní docházky. Paradoxně jsem si uvědomila, že ačkoliv jsme ve škole měli rodinnou výchovu a občanskou výchovu, a sexuální výchova byla součástí obou těchto předmětů, o prostituci jsem se na hodinách rovněž nedozvěděla vůbec nic. Takové hodiny byly téměř výhradně zaměřené na hygienu pohlavního styku, antikoncepci a prevenci nákazy pohlavně přenosnými nemocemi. O prostituci ani zmínka. V tomto ohledu přinášely některé informace programy primární prevence, kde ale byly hlavním tématem drogová závislost a jejich prevence, k prostituci se lektori dostávali jen okrajově. Jak jsem zmínila výše, škola v tomto ohledu tedy skutečně neplní svou edukační funkci. A protože vztahy v rodinách případně stud a obavy rodičů vedou k tomu, že podobná choulostivá témata s dětmi neprobírají vůbec nebo také jen minimálně, děti často čerpají informace z nevhodných nebo zkreslených zdrojů jako jsou pochybné internetové stránky, dívčí časopisy nebo báchorky starších kamarádů. Osobně považuji neinformovanost o takto častých jevech za tristní. Domnívám se, že informovanost studentů i dospělých o prostituci by mohla být skvělým tématem pro absolventské práce dalších studentů.

Cíle, které jsem si pro svůj výzkum stanovila, považuji za splněné. Nicméně je na místě zmínit, že pro komplexní popis takto náročného tématu by bylo vhodné realizovat výzkum mnohem většího rozsahu s větším počtem respondentek. Závěry učiněné ze skromného šetření se dvěma respondentkami mohou být zavádějící. Rovněž rozhovory o několik let ukončené kapitole života mohou být zkreslené získaným nadhledem, k odstranění tohoto zkreslení by bylo zapotřebí realizovat dlouhodobý výzkum obsahující aktuální výpovědi i retrospektivní pohledy do minulosti. Zkreslení zároveň může být způsobeno i mojí osobou, což je jev, který se u kvalitativní formy šetření jen těžko eliminuje. Je možné, že se mi nepodařilo vždy vyvarovat v rozhovorech návodných otázek, neboť jsem díky prostudované literatuře měla nějaká očekávání, jaké by mohly být odpovědi respondentek. I analýza odpovědí podléhá mým vlastním představám,

hodnotovým orientacím a limitům. Pevně věřím, že tato možná zkreslení nemají vliv na celkový význam mé práce.

Jako hlavní význam této bakalářské práce shledávám osvětu. Témata, o kterých se nemluví, jsou často opředena předsudky a mylnými představami, to nás může svádět i k určitým typům chování. Ve školním nebo pracovním kolektivu tak může vznikat šikana. Ve společnosti dochází k marginalizaci, viktimizaci. Nevyhneme se ani stigmatům. To jsou věci, které mohou porodní asistentku velmi ovlivnit a narušit tak její schopnost spolupráce s takovou klientkou. V lepším případě se porodní asistentka může stydět zeptat na citlivé detaily anamnézy. V tom horším případě může dojít k již zmíněnému pomlouvání na sesterně, odsuzování, v krajním případě až agresivitě. Ačkoliv jsme profesionálkami ve svém oboru a nepochybně se tomu snažíme dostát ve všech ohledech, může se nám stát, že podlehneme naučeným předsudkům a vzorcům chování. Touto prací bych ráda odhalila motivace, lidskost a náročné životní situace žen, které mají zkušenost s prostitucí. Doufám, že tak porodním asistentkám, i těm budoucím, přiblížím tematiku prostituce natolik, že s těmito klientkami dokážou jednat otevřeně a profesionálně.

ZÁVĚR

Práci s názvem Vliv prostituce na život ženy jsem si zvolila proto, abych zdravotnickým pracovníkům, ale i široké veřejnosti, představila tento fenomén ze subjektivního úhlu pohledu žen, které mají s prostitucí osobní zkušenost. V teoretické části práce přibližuji prostituci jako pojem s historií a teorií. V odborné literatuře se setkáváme s rozdělením prostituce, definicemi, různými typy motivací a příčin, i následky prostituce bývají rozděleny do různých kategorií. Zároveň zmiňuji i několik nejznámějších neziskových organizací, které se prostitucí zabývají a které v současné době působí na území České republiky. V praktické části práce se zaměřuji na kvalitativní výzkum ve formě rozhovorů se dvěma respondentkami. Cílem mého výzkumu bylo odhalit, jak podle sexuálních pracovníků ovlivnila prostituce jejich vlastní život.

Poznatky z této bakalářské práce mohou být využity při výuce budoucích zdravotnických pracovníků včetně porodních asistentek i sociálních pracovníků, ale zároveň mohou posloužit při hodinách společenských věd na středních školách a gymnáziích. Práce přináší výpovědi dvou žen, které se po část svého života živily prostitucí. To může být obohacující především pro studenty, kteří ještě nemají tolik zkušeností s empatickým přístupem ke klientům nebo pacientům. Porodní asistentky se ve své praxi nepochybně setkají s prostitutkami nebo bývalými sexuálními pracovníci, proto jim tento vhled do života prostitutky může pomoci při poskytování náležité péče. Porodní asistentka by měla být profesionální, otevřeně komunikovat s klientkou, vzbuzovat v ní důvěru a měla by umět ženu motivovat. Pokud bude porodní asistentka omezená předsudky, obavami nebo vlastním studem a rozpaky, nebude schopná své funkci plně dostát a být profesionální.

Psaní této práce bylo velmi přínosné i pro mě, pomohlo mi odstranit některé moje předsudky. Při vedení výzkumných rozhovorů jsem musela potlačit rozpaky a otevřeně se ženami komunikovat, abych navodila takovou atmosféru, ve které budou ženy ochotné odpovídat na mé otázky. Zpočátku to nebylo jednoduché. Proto jsem ráda, že jsem tímto výzkumem překonala sama sebe a doufám, že výsledky výzkumu budou nápomocné i dalším studentům a zdravotnickým pracovníkům.

PRAMENY

Monografie

BÁRTLOVÁ, Sylva. *Sociální patologie*. 1. vyd. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 1998. ISBN 80-7013-259-0.

CRAGO, A. L., RADIC, N. (2008). ŠKOLENÍ PRO TRENÉRY V OBLASTI SENZIBILACE MÉDIÍ. Příručka pro organizátory. SWAN. Překlad do češtiny R-R, o.s.

HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. *Velký psychologický slovník*. Vyd. 4., V Portálu 1. Ilustrace Karel Nepraš. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-686-5.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.

CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6.

KRAUS, Blahoslav a Jolana HRONCOVÁ. *Sociální patologie*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. ISBN 978-80-7041-896-3.

KUTNOHORSKÁ, Jana. *Výzkum v ošetrovatelství*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-2713-4.

LENDEROVÁ, Milena. *Chytila patrola, aneb, Prostituce za Rakouska i republiky*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0379-9.

MALINOVÁ, Hana., Lucie ŠÍDOVÁ. *Ženy poskytující placené sexuální služby*. In. NEDĚLNÍKOVÁ, Dana. *Metodická příručka pro výkon terénní sociální práce*. Ostrava: Vydavatelství Ostravské univerzity, 2008.

MATOUŠEK, Oldřich, Pavla KODYMOVÁ a Jana KOLÁČKOVÁ (eds.). *Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-002-X.

MIOVSKÝ, Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2006. Psyché (Grada). ISBN 80-247-1362-4.

MITLÖHNER, Miroslav. *Erotika a paragrafy*. Vyd. 1. Praha: Grada, 1999. Právo pro každého (Grada). ISBN 80-7169-691-9.

NOVOTNÝ, Oto a Josef ZAPLETAL. *Kriminologie*. Vyd. 1. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. ISBN 80-86432-08-4.

RINGDAL, Nils Johan. *Nejtěžší povolání světa: kapitoly z dějin prostituce*. 1. vyd. Brno: Doplněk, 2000. ISBN 80-7239-046-5.

SOCHŮREK, Jan. *Vybrané kapitoly ze sociální patologie*. Vyd. 1. Liberec: Technická univerzita, 2001. ISBN 80-7083-495-1.

STRAUSS, Anselm L a Juliet M CORBIN. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Vyd. 1. Boskovice: Albert, 1999. SCAN. ISBN 80-85834-60-X.

ŠÍDOVÁ, Lucie, Jana POLÁKOVÁ a Hana MALINOVÁ. *Ze sexybyznysu na trh práce?: přenos znalostí v oblasti legálního uchopení prostituce a jeho dopad na trh práce*. Vyd. 1. Brno: Rozkoš bez rizika, 2013. ISBN 978-80-260-4963-0.

VANÍČKOVÁ, Eva. *Dětská prostituce*. 2., dopl. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, c2007. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2218-4.

URBAN, Lukáš a Josef DUBSKÝ. *Sociální deviace*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-133-5.

Elektronické zdroje

ANDRŽOVÁ, Ivana. Historie trestu smrti [online]. Praha, 2010 [cit. 2016-02-10]. Bakalářská práce. Bankovní institut vysoká škola Praha, a.s.. Vedoucí práce Mgr. Pavel Norek Dostupné z: <<http://theses.cz/id/jn93um/>>.

HOLANOVÁ, Klára a kol. *Instrukční manuál pro sociální a terénní pracovníky: Obchod s lidmi v ČR* [online]. Praha: Confirma, 2007 [cit. 2016-02-12]. Ke stažení ve formátu pdf z: www.mvcr.cz

Rozkoš bez rizika (2016). 3. březen = *Světový den práv sexuálních pracovníků*, 3. 3. 2016. Dostupné na: <http://www.rozkosbezrizika.cz/3-brezen-svetovy-den-prav-sexualnich-pracovnic> [cit. 2016-03-10].

VOTRUBOVÁ, Eva. Prostituce jako sociální problém [online]. České Budějovice, 2015 [cit. 2016-02-01]. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta. Vedoucí práce PhDr. Lenka Rosková Dostupné z: <<http://theses.cz/id/2eo537/>>.

Zastupitelstvo hlavního města Prahy (2013). Návrh *Zastupitelstva hlavního města Prahy na vydání zákona o regulaci prostituce a o změně některých zákonů (zákon o regulaci prostituce)*. Dostupné na: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=91718> (11. 3. 2016).

ŽÁKOVÁ, M. *Prostituce – charakteristika* [online]. 2015 [cit. 2015-03-09]. www.icm.cz. Dostupné z [www](http://www.icm.cz/prostituce-charakteristika): <<http://www.icm.cz/prostituce-charakteristika>>.

Zákonná úprava

Zákon č. 241/1922 Sb., o potírání pohlavních nemocí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 158/1949 Sb., o boji proti pohlavním nemocem, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 88/1950 Sb., trestní zákon správní, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Webové stránky

<http://www.rozkosbezrizika.cz/>

<http://www.ulice-plzen.com/>

<http://www.strada.cz/>

<http://www.sance.info/>

<http://www.charita.cz/>

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1 - Informovaný souhlas s rozhovorem

PŘÍLOHA Č. 1 - INFORMOVANÝ SOUHLAS S ROZHOVOREM

INFORMOVANÝ SOUHLAS VLIV PROSTITUCE NA ŽIVOT ŽENY

STUDENT

Barbora Dočkalová
Katedra ošetrovatelství a porodní asistence
Fakulta zdravotnických studií ZČU
barbora.dockalova@centrum.cz

VEDOUcí BP

Lucie Kašová
Katedra ošetrovatelství a porodní asistence
Fakulta zdravotnických studií ZČU
lkasova@kos.zcu.cz

Cílem této studie je odhalit, jaký vliv má prostituce na život ženy. S Vaším svolením bude s Vámi proveden rozhovor, ten bude zaznamenán na záznamové zařízení. Pořízený záznam nebude sdílen nikým jiným než studentem a vedoucím bakalářské práce. Záznamy budou ihned po komplementaci studie vymazány. Úryvky rozhovoru mohou být použity v prezentaci studie, ale tyto citace budou vždy anonymní. Vaše identita nebude rozpoznána, bude použit pseudonym. Nemusíte odpovídat na žádné specifické otázky, pokud nebudete sama chtít, a můžete také kdykoliv odstoupit od rozhovoru nebo studie.

SOUHLAS S VÝZKUMEM

Já

souhlasím s účastí ve výzkumné studii. Souhlasím se záznamem rozhovoru na záznamové zařízení. Rozumím, že mohu kdykoliv od rozhovoru nebo studie odstoupit a že citace rozhovoru budou použity anonymně, nebudu ve studii identifikována.

Podpis účastníka výzkumu Datum:

Podpis studenta Datum: